

C

Chiovini Ferenc, festőművész, szül. Besenyszög, 1899 nov. 16. Középiskoláit Szegeden és Szolnokon, a Képzőművészeti Főiskolát Budapesten végezte, majd Vágó Pál tanítványa lett. Olaszországban hosszabb ideig folytatott festőművészeti tanulmányokat. Hazajövet a szolnoki művésztelep tagja lett. Számos kiállításon vett részt. Nagy sikert aratott a nürnbergi reprezentatív kiállításon 1929. *Szántóvető* c. képével. Az 1929. évi barcelónai viláckiállításon *Vásároskocsik* c. festményével keltett nagy feltűnést. A magyar népelet, a dolgozó paraszt életét mély megértéssel örökíti meg vásznain. Nagyobb képei: *A tűz* (1924), *Kubikusok* (1926), *Magyar paraszt* (1927), *Aszfaltozók* (1927).

Cholnoky Jenő egyet. nyilv. r. tanár, szül. Veszprém, 1870 júl. 23. Középiskoláit Veszprém-ben, egyetemi tanulmányait pedig a budapesti műegyetemen végezte. 1892. mérnöki oklevelet nyert és a műegyetem vízépítéstani tanszékének asszisztense lett. 1894. az egyetem földrajzi intézetében működött mint asszisztens. 1896. állami ösztöndíjjal hosszabb keletázsiai tanulmányútra indult. Beutazta a jang-ce-kiángi delta vidékét, a kínai alföldet, a délkinai hegyvidék egy részét és egész Mandzsúriát. Tapasztalatairól több könyvben és értekezésben számolt be, amelyekkel új értékekkel gazdagította a tudományos világnak Ázsia földrajzi, néprajzi és művészeti viszonyaira vonatkozó ismereteit. Nevezetesebb művei: *A sárkányok országából*, *A levegő fizikai földrajza*, *A Balaton tud. tanulmányozásának eredményei*, *Általános földrajz*, *A földfelszín formáinak ismerete*, *A nap-sugár diadala*, *A jégvilág*, *Világegyetem*, stb. 1899. a bpesti egyetem földrajzi intézetének adjunktusa lett és magántanárrá képesítették. 1902. bölcsészeti doktortá avatták. 1905. a kolozsvári egyetem nyilv. rendes tanára lett és az erdélyi medencét tanulmányozta. 1915. a *Magyar Földrajzi Társaság* elnökévé választották. 1919. a román megszállás miatt elhagyta a kolozsvári egyetemet. 1920—21. a külügyminisztérium tudományos osztályának főnöke volt és résztvett a béketárgyalások előkészítésében. 1921. a bpesti egyetem meghívta az egyetemes földrajz tanszékére. Jelenleg a Magyar Földrajzi Társaság, a Magyar Turista-Egyesület és a Magyar Barlangkutató-Társaság elnöke, sok más bel- és külföldi tudományos és kultu-

rális egyesület alelnöke, tiszteletbeli, vagy választmányi tagja. A Magyar Tud. Akadémia levelezőtagja, Kolozsvár város tb. tanácsosa stb. Tudományos és szakirodalmi munkássága világvizonylatban is jelentős.

Chorin Ferenc, közgazdász, felsőh. tag, szül. Budapesten 1879. Néhai id. Chorin Ferenc nagynevű közgazdász és főrend fia. Középiskoláit Budapesten, jogi tanulmányait a berlini és budapesti egyetemen végezte. 1901. sub auspiciis regis a király gyűrűjével avatták doktortá. 1904. 25 éves korában már ügyvédi oklevelet szerzett. Ezután ügyvédi irodát nyitott és főként iparjogi és közgazdasági kérdésekben nagy tekintélyre tett szert. 1919. megszüntette ügyvédi gyakorlatát és a Salgótarjáni Köszénbánya r.-t. vezérigazgatójává, s apja halála után elnökévé választották. E mellett fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki az ipari termelés fejlesztése körül és a háború utáni új gazdasági alakulásban mindjárt felismerte a munkaadók szervezkedésének fontosságát és a szakegyetek bevonásával megalakította a Magyar Munkaadók Központját, amely első elnökévé választotta és ma is nagy hozzáértéssel tölti be ezt a tisztségét. A kormányzó 1923. kereskedelmi főtanácsossá nevezte ki és a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége, kifejtett értékes munkásságának elismerésül, 1926. alelnökévé választotta. Ch. rendkívül kiterjedt szakirodalmi és publicisztikai munkásságot fejt ki a magyar és külföldi lapokban. Főként a magyar ipari problémák felől írt értekezései és tanulmányai keltenek a legszélesebb körökben érdeklődést. A kormányzó 1927. a Kereskedelmi és Iparkamara-képviselőjében felsőházi taggá nevezte ki. Ch. egyike ama vezérlő egyéniségeknek, akik újjászervezték Csonka-Magyarország iparát és termelésünket a nyugati ipari államok nivójára emelték.

Chudovszky Móric igazgató-főorvos, szül. Rassó (Trencsén m.), 1868 máj. 15. Középiskoláit Trencsénben, egyetemi tanulmányait Bpsten végezte. 1892. orvosi oklevelet szerzett. A bpesti tud. egyetem orvosi szakán éveken keresztül működött, mint gyakornok, majd mint második és később, mint első tanársegéd. Ugyanezen időben a *Stefánia Fehér Kereszt-Egyet* alorvosa volt. 1894. megszerezte a középiskolai egészségtan tanítására jogosító tanári és a mütői oklevelet.

1895. állami utazási ösztöndíjjal középeurópai tanulmányutat tett. 1900. az *Új Szent János-kórházban*, mint önkéntesorvos működött. 1902. a nagymihályi közkórház igazgató-főorvosává nevezték ki. 1905. ugyanilyen minőségben a sátoraljaújhelyi közkórházba került. 1913. megtartott sebésztársasági kongresszusnak elnöke volt. A háborús esztendőkhöz teljesített orvosi szolgálatainak elismerésül megkapta a vöröskereszt hadiékítményes díszjelvényét, a porosz vöröskereszt III. oszt.-nak érdemrendjét és a Signum Laudist. 1917. m. kir. udvari tanácsosá nevezték ki. A *Kir. Orvosegyesület* levelezőtágya, a *Magyar Sebésztársaság*, a *Deutsche Gesellschaft für Chirurgie*, a *Societe Intern. de la Chirurgie*, a *Magyar Tuberkulózis-Egyesület* r. tagja, az *Orvosi Könyvkiadó-Társulat* választmányi tagja.

Chugyik Pál, ev. aespereus, szül. Aszód, 1877 márc. 5. Középiszkoláit Szarvason, a teológiát Pozsonyban végezte, ahol pappá szentelték. 1901. Aszód s.-lelkésze lett, ahol 1905 óta, mint lelkész működik. A háború alatt, mint kat. lelkész végezte hivatását. 1924. aespereusé nevezték ki. Az *Esperességi Gyámintézetnek* elnöke, az *Orsz. Földrajzi Társaságnak*, a *Prot. Irodalmi Társaságnak* és a *Luther Társaságnak* tagja. A *Mult, jelen, jövő* címen önálló munkája jelent meg és a folyóiratokba számos egyházi cikket írt.

Cicatrieis Lajos, földbirtokos, felsőházi tag, szül. Szentes, 1862 jan. 19. Középiszkolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetem jogi karának hallgatója lett, ahol a jog- és államtudományok doktorává avatták. 1888. Csongrád vm. szolgálatában kezdte meg működését. 1889. megyei aljegyzővé lépett elő, majd főszolgabíróvá választották. 1892. vármegyei főjegyző lett, 1900. az alispáni székbe emelkedett. 1910. Csongrád vm., Szegecd szabad kir. város és Hódmezővásárhely törv.-hat. város főispánjává nevezték ki. 1917. kormánya távozásakor megvált hivatalától. Az ármentesítési kérdésekben kiváló szaktekinetély és több ármentesítő és belvízszabályozótársulat, valamint számos gazdasági egyesület vezető tagja. Működését kir. tanácsosi címmel és a Lipót-renddel jutalmazták. A felsőházban Csongrád vármegyéet képviseli.

Collas Tibor (báró), ügyvéd, szül. Nagysáros (Sáros m.), 1892. Jogi tanulmányait Königsbergben és Budapesten végezte. A háború alatt, mint tart. hadnagy harcateri szolgálatot teljesített és hősiességéért a nagyüzst, két kisézüst és bronz vitézségi érmet és a Károly-csapatkeresztet kapta meg. 1920. mint miniszteri megbízott, a Lengyelországgal folytatott ú. n. municiótárgyalásokat vezette. Bpsten folytat ügyvédi gyakorlatot. Számos főúri családnak jogtanácsosa. Ügyvédi működése mellett értékes tevékenységet fejt ki a magyar sport fejlesztésében.

Coneha Gyözö, egyet. ny. r. tanár, felsőházi tag, szül. Marcaltó, 1846 febr. 10. Középiszkolai és jogi tanulmányainak befejezése után a bpesti kir. ítélőtáblánál kezdte meg pályafutását, mint joggyakornok. 1872. ügyvédi vizsgát tett, a budapesti tud. egyetemen magántanárrá képesítették és a kolozsvári tud. egyetem ny. rendk. tanára lett. 1874. ny. r. tanárrá lépett elő. 1892. a bpesti tud. egyetemre hívták meg r. tanárnak. 1900. a *Magy. Tud. Akadémia* r. tagjává választotta, 1903. udv. tanácsosi címmel tüntették ki. 1913. a főrendiház örökös tagjává nevezte ki a király és az Akadémia történelem-filozófiai osztályának elnöki székét foglalta el. Irodalmi működése felöleli a jog majd minden ágazatát. Nagyértékű tanulmányain kívül számos pályadíjjal is koszorúzott kötetet jelent meg. Kiválóbb önálló művei: *Politika*, *Pulszky Ferenc*, *Brassay emlékezete*, *Újkori alkotmányok*. 1927. a kormányzó felsőházi taggá nevezte ki.

Csabai Ékes Lajos, festőművész, szül. Bpest, 1896. Középiszkolai befejeztével Budapesten folytatott művészi tanulmányokat. 1925. a Műcsarnok tárlatán több művével szerepelt, amelyek közül különösen a stílizált grafikai megoldású városrésztetek és női arcképek keltek komoly érdeklődést. Alkotásaival több pályadíjat és kitüntetést nyert.

Csabai Uj Géza, festőművész, szül. Debrecen, 1889 márc. 25. Bpsten, majd Pozsonyban folytatott művészeti tanulmányokat. Képeivel gyakran szerepel a fővárosi kiállításokon. Művészetét erős színekre alapított naturalista előadásmód jellemzi. Táj- és arcképeivel jelentős sikereket aratott.

Csajthay Ferenc, a Budapesti Hírlap főszerkesztője, szül. Zirc, 1862. A budapesti egyetem jogi karán folytatott tanulmányainak befejezése után a hírlapírói pályára lépett. 1883. a *Függetlenség* című napilap szerkesztőségének lett a tagja, ahol négy éven át működött. 1887. a *Budapesti Hírlap* szerkesztőségének kötetlélébe lépett, majd 1891. a lap felelős-, később pedig főszerkesztője lett. Több, mint négy évtizedes értékes hírlapírói működése alatt rengeteg politikai, társadalmi és nemzetgazdasági vonatkozású cikke jelent meg a *Budapesti Hírlap* hasábjain, melyeket a közönség és a közélet tényezői mindenkor a méltán megérdemelt figyelemben részesítettek.

Csák Károly (alapi), orsz.-gyűl képviselő, szül. Toponár, 1869. Középiszkolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetemen jogi doktori oklevelet nyert. 1892. Zala m. szolgálatában kezdte meg működését. 1900. megyéje tisztii főügyésze lett. 1926. nyugalmba vonult és még ezévben az alsólendvai kerület egységspárti programmal országgyűlési képviselőjévé választotta. Szépirodalmi és újságírói tevékenysége jelentős. Szerkesztője volt a *Zalamegye* c. pol. napilapnak.

Élénk részt vett Zala megye társ. mozgalmaiban. A háború alatt hadsegélyző irodát létesített. Erdemeiért a II. oszt. polg. hadierdemkereszttel, majd a kormányfőtanácsosi címmel tüntették ki.

Csáky Andor (gróf), Szepes várm. örökös főispánja, szül. Bpest, 1896 jún. 26. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait a fővárosban végezte. A háború alatt, mint hadnagy teljesített harcéri szolgálatot és számos kitüntetésben részesült. 1918. az ellenforradalmi mozgalomban Győr és Moson vmegyék területén vezetőszerpe volt, majd Aradon résztvevő a kommunizmus elleni szervezkedésben. Az aradi ellenkormány megbízásából sikerült elsimítania az aradi és szegedi ellenforradalmárok közti éles ellentétet. Később a szegedi hadügyminisztérium és a francia csapatok összekötő tisztje lett. A kommün bukása után átvette édesanyja ötevényi birtokának vezetését, majd nagyobb tanulmányutakat tett. 1927. résztvevő a fiúmei nemzetközi vásár mezőgazdasági kiállításán, ahol aranyéremmel tüntették ki. A magyar közigazdasági életben tevékeny részt vesz. Az *Omge*, a Győr vmegyei *Gazdasági Egyesület*, a *Felsődnántúli Körzeti Mezőgazd. Hitelszövetkezet* és a *Horticultura Magtermelő Szövetkezet* igazg. és a *Szántógéptulajdonosok Orsz. Szövetségének* végrehajtóbizottsági tagja. A *Dunántúli Banknak* (Ötveny) elnöke. Szépirodalmi írásai a *Budapesti Hírlapban* és az *Új Időkben* jelentek meg.

Csáky Gusztáv (gróf), v. orsz.-gyűl. képvis. szül. Szepessüveg, 1883 máj. 29. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti, majd a kolozsvári tud. egyetemek jogi karának hallgatója volt, ahol államtudományi doktorrá avatták. Hosszabb külföldi tanulmányútról hazatérve, a külügyminisztérium kötelékébe lépett és mint szerbiai diplomáciai attasé teljesített szolgálatot. 1908. elhagyta hivatalát. 1910. a lőcsei kerület nemzeti munkapárti programmal országgyűlési képviselőjévé választotta.

Csáky Imre (gróf, kőrösszegi és adorjáni), ny. külügyminiszter, szül. Szepesmindszent 1882 febr. 16. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a konzuli akadémia növendéke lett. A fiúmei tengerészeti hatóságnál kezdte meg működését. Később a skutariii főkonzulátuson, majd a drezdai, a szentpétervári, a berlini, a lipcei és végül a bukaresti követségeken teljesített szolgálatot. A háború alatt a megszállott Varsóban tartózkodott. Résztvevő a bresztlitovszki és a bukaresti fegyverszüneti, valamint az általános béketárgyalásokon. Jelentős tevékenységet fejtett ki az új magyar külügyi szolgálat megszervezésében. 1920. a második Teleki-kormány külügyminiszteri tárcáját bízták rá. 1921. az új határokat megállapító vegyesbizottságokat vezette.

Csáky Károly, gróf, (koeroesszeghi és adorjáni), lovassági tábornok, ny. honvédelmi miniszter, szül. Szepesmindszent. 1873 ápr. 10. Néhai Csáky Albin grófnak, a nagynevű kultuszminiszternek, a főrendiház volt elnökének fia. Cs. a katonai pályára vágyott. Szülei a kassai katonai iskolában neveltették. 1887. a Ludovika akadémiába került. 1891. hadapróddá avatták és utána a pápai huszárezredhez helyezték. Egész szolgálati idejét a honvédségnél töltötte. A honvéd felsőbb tiszti tanfolyam és a bécsi katonai hadiiskola elvégzése után mindenkor soronkívül lépett elő. Már 1899. vezérkari szolgálatba osztották a pozsonyi V. hadtesthez, majd a II. honvéd lovasdandár parancsnokságához és 1901. századossá lépett elő. Onnan a bpesti első honvédkerületi parancsnoksághoz, később a honvéd lovassági felügyelő mellé került. Közben a központi lovasiskola tanára is volt. Újabb csapatiszti szolgálat után 1910. a honvédelmi minisztérium I. osztályába osztották és egy év mulva, mint vezérkari testületi őrnagyot, a honvéd lovassági felügyelő vezérkari főnökévé nevezték ki. 1913. alezredessé lépett elő. A háború kitörésekor eleinte egy lovas seregest vezérkari főnökéként az orosz harctéren küzdött. Megsebesült és súlyos betegen került vissza a frontról. Felgyógyulása után a honvédelmi minisztériumban nyert beosztást, de 1917. újból a harctérre vonult. 1915. ezredessé és a 7. honvéd huszárezred parancsnoka lett és ezrede élén a bukovinai előnyomulásban kiváló katonai műveleteket vitt véghez. Nevéhez fűződik az Arsita-Coapri-i orosz állásoknak kemény harcok után való elfoglalása. A harctéren tanúsított bátorságáért és kitűnő szolgálataiért számos, magas kitüntetésben részesült. Megkapta az I. osztályú magyar érdemkeresztet, a Lipót-rend hadiékítményes lovagkeresztjét, a III. o. hadiékítményes vaskoronarendet, a Vöröskereszt lovagkeresztjét, az 1910. évi katonai érdemérmét, a jubileumi emlékkeresztet, az 1912—1913. évi emlékkeresztet, a II. oszt. német vaskeresztérmét és a finn hadikeresztet. 1919. nyugalmába vonult. 1923. Belicska Sándor lemondása után a kormányzó honvédelmi miniszterré nevezte ki. Utána a közben megüresedett gávai kerület egyhangúlag képviselőjévé választotta. Ezt a kerületet ma is képviseli a parlamentben. 1927. lovassági tábornokká nevezték ki. Minisztériuma élén kizáróan szakkérdéseknek szentelte minden munkásságát. Az ország legváltóságosabb napjaiban a magyar hadsereg szervezése, kitűnő fegyelmettségének és nívójának megteremtése nagyrészt Cs. kiváló katonai szaktudásának és példát adó katonai képességeinek eredménye. 1929 októberében megvált a honvédelmi tárcától.

Csáky Zsigmond (gróf, kőrösszegi és adorjáni), nyug. altábornagy, szül. Miskolc, 1866

okt. 21. Középiskolai tanulmányainak befejezése, valamint önkéntesi éveinek letöltése után a csendőrség szolgálatába lépett. 1906. a magyar kir. testőrséghez osztották be. 1911. a bpesti csendőrséghez rendelték vissza. A háború idején a tábori csendőrség parancsnoka lett. 1917. mint a szerbiai tábori csendőrség parancsnoka, Belgrádban működött. 1918. ezredesi rangban a szegedi kerületi parancsnokságot vette át. A kommün alatt a véstörvény-szék elé állították és csak nehezen tudott menekülni a halálos ítélet elől. A rend helyreállításakor miniszteri felszólításra vállalta a csendőrség főparancsnokságát és mint ilyen, újjászervezte a csendőrséget. 1921. mint tábornok nyugalomba vonult. 1924. altábornagyi rangot kapott.

Csala János Géza, hárfaművész, zeneiskolai igazg., szül. Budapest, 1887 márc. 8. Középiskoláinak elvégzése után Kiskunfélegyházán tanítói oklevelet szerzett. Zenei tanulmányait a M. Kir. Zeneakadémián végezte. 1907 óta mint zenepedagógus Újpesten fejt ki kiváló munkásságot. Zeneirodalmi művei: zenekari, női és férfikari művek, hegedű-, hárfatanulmányok és darabok. Az újpesti ref. egyház tanácsosa.

Csamprag István, gör. kel. esperes, püspöki titkár, szül. Regőce, 1871. Középiskoláit Zomborban, teológiai tanulmányait Karlócnán végezte. 1897. pappá szentelték. Előbb Zomborban, mint káplán, majd Baján, mint adm. plébános, 1898 óta pedig Szentendrén működik. Szentszéki gyűző és előadó. 1908. esperessé nevezték ki.

Csanády Frigyes (vitéz, békési), nyug. gyalogsági tábornok, felsőházi tag, szül. Laihach, 1861. Középiskolai és katonaiskolai tanulmányainak befejezése után tényleges katonai szolgálatba lépett. 1881. hadnagygyá, majd 1886. főhadnagygyá nevezték ki. 1889. a honvédséghez helyezte át magát, majd a hadiiskolába vezényelték, amelynek elvégzése után, mint vezérkari százados, a IV. hadtest vezérkari osztályához került. 1893. az V. honvédkerületi parancsnokságnál működött. 1899. alezredesi rangban a honvédelemügyi minisztérium osztályfőnöke lett. 1903. mint ezredes, előbb a 12. gy.-ezred parancsnoka volt, majd 1909. tábornokká lépett elő és a 73. honv. gy.-dandár parancsnokságát vette át. 1913. a 20. honvéd gyaloghadosztályt szervezte meg, amelynek élén vonult a harctérre, ahol megsebesült. Mint lábadozó, a honvédelmi minisztérium hadbiztonságát vezette. Nemsokára ismét a harctérre vezényelték, ahol 1916. gyalogsági tábornoki rangban a 10. hadtest parancsnokságát vette át. Számos iktözetet vezetett és többször kitüntette magát. Különösen az orosz offenzívában és a románok elleni hadjáratban szerzett érdemeket, amelyekért a király 1917. valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki és több magas kitüntetéssel jutalmazta. A forradalmak alatt, 40 évi szolgálat után nyugalomba

vonult. A rend helyreállításakor megszervezte a HADRÓA-t, melynek elnöke is volt. Katonai érdemeiért a kormányzó vitézzé avatta, majd később a felsőház tagjává nevezték ki.

Csánki Benjámín, egyet. ny. r. tanár, szül. Füzesgyarmat, 1868 jan. 3. Középiskoláit és a teológiát Debrecenben végezte. Kunhegyesen kezdte működését, majd Tiszafüred lelkipásztora lett. 1905. mint lelkipásztor Szeghalomra került és megalapította a *Szeghalmi Régészeti és Közművelődési Egyesületet*. 1914. a debreceni egyetemen a vallástörténet és a keresztény erkölcs-tan tárgyköréből ny. r. tanárrá nevezték ki. 1919—20. tanévben a hittudományi kar dékánja és 1929—30. tanévben pedig az egyetem rektora lett. Önállóan megjelent művei: *Templomi beszédek*, *A szeghalmi ref. egyház emlékirata*, *Az emberi nem küzdelme és Krisztus megkísértése*, *Arany János erkölcsi világfelfogása*, *A spiritizmus*. Számos értekezése egyházi folyóiratokban jelent meg.

Csánky Dénes, a Szföv. Múzeum igazgatója, szül. Bpest, 1885 ápr. 29. Középiskolai tanulmányainak befejezése után az Iparművészeti Főiskola és a bpesti tud. egyetemen a jogi fakultás hallgatója, majd a müncheni festészeti akadémia növendéke volt. Hazatérése után a Műemlékek Orsz. Bizottságának titkára lett. 1912. szőváros múzeumi igazgatóvá nevezték ki. Nevéhez fűződik a *gr. Zichy Jenő-Múzeum* felállítása és megszervezése, a fővárosi modern képsorozat anyagának gyarapítása. Mint festőművész, több önálló kiállítást rendezett. Festményeit nagyrészt bel- és külföldi múzeumok vásárolták meg és több hazai és külföldi művészeti díjat, illetve kitüntetést nyert. A *Szföv. Képzőművészeti és Múzeumi Bizottságának*, a *Szinyei Társaságnak*, a *Benczur Társaságnak* stb. tagja, a *Nemzeti Szalon* választm. tagja. A szföv. festészeti szakértője. Ismert szakíró. A svéd Vasa lovagrend I. o.-nak tulajdonosa.

Csánki Dezső, államtitkár, az Országos Levéltár főigazgatója, a felsőház tagja, szül. Füzesgyarmat, 1857 május 18. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tudományegyetem bölcsészeti karának hallgatója volt, ahol előbb középiskolai tanári, később pedig bölcsészettudori oklevelet szerzett. 1881. a Magyar Nemzeti Múzeumban mintapidíjas működött. Később az Országos Levéltárhoz került gyakornoki minőségben. 1912. fokozatos előléptések után igazgatói rangra emelkedett. 1919. főigazgatóvá és helyettes államtitkárrá nevezték ki és a Magyar Tudom. Akadémia II. osztályának elnökévé választották. Az Országos Levéltár új épületének létrehozása érdekében számos külföldi tanulmányutat tett és e téren felbecsülhetetlen érdemeket szerzett. Tudományos működést a történelem, a földrajz, az irodalomtörténet és a heraldikai tudományok terén fejt ki. Számos tanulmányain kívül

megjelent főbb önálló művei: *Hazánk kereskedelmi viszonyai I. Lajos korában, Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában, Árpád és az Árpádok, Első Mátyás udvara. A levéltári közlemények c. folyóirat szerkesztője és megalapítója. A Magyar Történelmi Társulat és az Orsz. Magy. Gyűjteménygyűjtemény ügyv. alelnöke.*

Csányi Imre, gyógyszerész, szül. Pacsér, 1882 aug. 10. Középiskoláit Halason, az egyetemet Bpsten végezte, ahol gyógyszerési oklevelet nyert. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített. A koronás arany érdemkereszttel és a vöröskereszt II. oszt. tüntették ki. 1923 óta a bpesti Pálffy-gyógyszertár tulajdonosa. A *Budapesti Gyógyszerész Testület* választmányának tagja.

Csányi Károly, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, szül. Győr, 1873 szept. 7. A műegyetem elvégzése után Steindl tanár mellett, mint adjunktus dolgozott és főleg műemlékek restaurálásával foglalkozott. 1904. az Iparműv. Múzeum örévé nevezték ki, később igazgatóvá lépett elő. Több nagyszabású iparművészeti kiállítást rendezett. Számos építészeti és művészeti tanulmányt írt. A műegyetemen a művészettörténet előadója. Munkatársa volt a *Művészeti Lexikonnak*.

Csányi L. József, győgyepedagógiai int. igazg., szül. Bpest, 1882 nov. 8. Szobrásznak készült és az Orsz. Iparművészeti Iskola növendéke volt. 1900. a párisi kiállításon több alkotásával szerepelt. Később a tanítói pályára lépett. Résztvett a háborúban és több kitüntetésben részesült. 1924. a főváros tanácsa a III. ker. *Gyógyepedagógiai Intézet* megszervezésével és vezetésével bízta meg. igazgatói minőségben.

Csaplár Vilmos, főjegyző, szül. Fülöp-szállás, 1884 nov. 5. Középiskoláit Kecskeméten végezte és a bpesti egyetem jogi karának hallgatója volt, majd ügyvédi oklevelet szerzett. Kecskeméten folytatott ügyvédi gyakorlatot és ezalatt városának ügyészi megbízottjaként is működött. Az *Ügyvédszövetség* kecskeméti osztályának pénztárnokává választották. A háborúban főhadnagyi rangban teljesített szolgálatot és érdemeiért a Signum Laudisszal, a III. o. kat. érdemkereszttel és a sebesülési éremmel jutalmazták. 1919. Fülöp-szállás vezető főjegyzőjévé választották meg. A járási jegyzőegyesület alelnöke.

Csapó Béla, államr. főfelügyelő, szül. Temesrékás, 1887 júl. 22. Középiskoláit Temesvárott végezte, majd a nagyváradi hadapródiskola, később pedig a Ludovika Akadémia hallgatója lett. Tanulmányainak elvégzése után katonai pályára lépett. 1914-től a háború befejezéséig, mint tényleges állományú százados, a harctéren küzdött. Leszerelése után, felügyelői rangban, a rendőrség kötelékébe lépett. 1923. a tanügyi-osztály parancsnokává nevezték ki. A hadiékítményes ezüst

katonai érdemérem, a hadiékítményes bronz katonai érdemérem (a kardokkal), a Károly-csapatkereszt, a katonai jubileumi kereszt és az 1912—13. szolgálati emlékkereszt tulajdonosa.

Csapó Ferenc (ecsedi), kir. ítélőtáblai tanácselnök, szül. Váncsod, 1860 szept. 19. Középiskoláit Debrecenben, jogi tanulmányait a debreceni jogakadémián és a bpesti tud. egyetemen végezte. 1888. bírói oklevelet szerzett. Közzolgálatát a bpesti kir. tsvszéknél kezdte meg. 1890. a szabadkai kir. járásbíró-ság albírja lett. 1891-től a szolnoki, 1895-től a bpesti kir. ügyészségnél, mint alügyész működött. 1897. a bpesti kir. keresk. és váltó-tsvszék bírójává nevezték ki. 1907. a bpesti kir. ítélőtábla bírja lett, végül 1917. európai színvonalon álló jogtudása a bpesti kir. ítélőtábla tanácselnöki székébe emelte.

Csapó Pál, zeneszerző, szül. Kolozsvár, 1901 jan. 19. Középiskoláit és zenei tanulmányait Bpsten végezte. A klasszikus könnyű muzsikával foglalkozik. Keringőit külföldön is játszik.

Csarnogurszky Dezső, r.-t. ügyv.-igazg., szül. Nagyberény, 1892 dec. 23. Középisk. tanulmányait Veszprémben végezte, majd 1910. a Balatonvidéki Takarékpénztár szolgálatába lépett. A háború alatt, mint tart. hadnagy, frontszolgálatot teljesített és a kieszüst vitézségi érmet és a Signum Laudist kapta meg. 1921. a banknak ügyvezető igazgatója lett. Cs. tevékeny részt veit a balatonmelléki idegenforgalom kiépítésében. Mezőgazdasági kölcsöneivel eredményesen mozdította elő a fajbaromfi- és szarvasmarhatenyésztést. A síofoki önk. tűzoltóegylet főparancsnoka, közs. képv.-test. tag, az *Omke* kerületi elnöke, a *Baltoni Gyógyfürdők és Szállodák* r.-t. igazg. tagja.

Csárszky István, prelátnak, esztergomi kanonok, író, szül. Egbell, 1870 dec. 13. Középiskolái befejezése után a bécsi egyetemen teológiai tanulmányokat folytatott. 1893. pappá szentelték. Tanulmányait Bécsben és Jeruzsálemben folytatta tovább. 1895. a jeruzsálemi osztrák-magyar zarándokház igazgatója, 1897. igazgatója lett. 1899. teológiai doktorátust szerzett. Hazatérése után előbb Bpsten segédlelkész, majd esztergomi főszentszéki jegyző, később érseki titkár, 1904. pápai titkos kamarás, 1911. pedig hercegprímási irodaigazgató, 1915. a bécsi Pázmány-intézet kormányzója lett. *Kanaán és Izrael* címen egyháztudományi munkát, s az Egyházi Közlönyben több cikket és ismeretést írt.

Császár Elemér, egyet. ny. r. tanár, szül. Bpest, 1874 aug. 27. Középiskolai és egyet. tanulmányait Bpsten végezte, majd a tanári és bölcsészdoktori oklevél megszerzése után, 1897. a bpesti I. kerületi, 1908. a gyakorlógimnázium tanára lett. Ugyanakkor a bpesti egyetem m.-tanárrá képesítette. 1909. a *M. Tud. Akadémia* lev. tagjává választotta. 1913.

a *Kisfaludy Társaság*, 1920. pedig a *Petőfi Társaság* választotta rendes tagjai sorába, s egyben alelnökévé is. 1918. a pozsonyi, 1923. a bpesti egyetemen a magyar irodalomtörténet tanára, 1922/23. az előbbi böcs. karának dékáni tiszttségét viselte. Az 1920—22-ig fennállott *M. Orsz. Színművészeti Tanácsnak* előbb ügy. alelnöke, majd elnöke volt. 1929 óta az *Egyetemi Nyomda* alelnöke. Az *Irodalomtörténeti Közlemények* és az *Irodalomtörténeti Füzetek* szerkesztője, számos irodalmi társaság rendes és tb. tagja. Művészeti és irodalmi folyóiratokba állandóan értékes esztétikai, irodalomtörténeti és kritikai cikkeket ír. Értékes és mélyreható irodalomtörténeti és esztétikai működését a *Petőfi Társaság* a Tózsde nagydíjával (1925), a *Kisfaludy Társaság* pedig a *Greguss-díjjal* tüntette ki. Önálló művei: *Firenzei praerafaelisták*, *Verseghy Ferenc*, *Mikes Törökországi Levelei*, *A középkori szobrászat és festészet története*, *A dedkös iskola*, *Bessenyei természetérzéke*, *Katona Lajos*, *A német költészet hatása a magyarra*, *Shakespeare és a magyar költészet*, *Arany János*, *Arany János képelete*, *Ányos Pál*, *Bessenyei akadémiai törekvései*, *Az irodalmi kritika*, *Kisfaludy Sándor*, *A magyar-hun mondák mai állásának kérdése*, *Bayer József*, *A magyar kritika története*, *A magyar irodalom fejlődése* (megjelent franciául és olaszul is), *A magyar regény története*, *Tompa Mihály*, *Zalán futása*, *A magyar irodalomtörténet százéves fejlődése*, *A magyar irodalom jellemző vonásai* (franciául is), *A XIX. század nagy magyar költői*, stb., stb., kimagasló állomásai egy értékes és gazdag munkássággal eltöltött életnek.

Császár Ferenc (kolgyáni), építész, a m. kir. felső építőipariskola tanára, szül. Budapest, 1879 máj. 4. A bpesti piaristák gimnáziumának elvégzése után a műegyetemet hallgatta, ahol 1901. építész oklevelet szerzett. Párisban folytatta tanulmányait, majd különböző magánépítkezéseknél tevékenykedett. 1907. önállósította magát. 1911. kinevezték a felsőipariskolába tanárnak. 1912. törvényszéki hites szakértő, 1922. árvaszéki szakértő, 1928. a tűzoltótiszti tanfolyam építési szakelőadója lett. Élénk társadalmi és tudományos működést fejt ki. A *Magyar Szövetség* és a *Kelenföldi Kaszinó* alelnöke, a *Budapest Fürdőváros-Egyesület*, a *Közegészségügyi Egyesület* választmányi tagja és a *Történelmi Társulat* alapító tagja. Megjelent művei: *A gazdaságos építkezés nemzeti s ipari vonatkozásban* (1921., Hollán-díj), *Gazdaságos építőanyagok és szerkezetek* (1922., Kossuth közgazdasági díj), *Építőipari anyagtan* (1926., Fittler-érem), *Tűzvédelmi építéstan* (1929). Ezenkívül sok szakcikke jelent meg különböző folyóiratokban. Tulajdonosa a II. oszt. német vaskezesznek, a III. oszt. kat. érdemkeresztnek, a

Signum Laudisnak, a Károly-csapatkeresztnek és a jubileumi keresztnek.

Császár József, szeminárium i rektor, szül. Zalaszentgyörgy, 1869 okt. 15. Középiskoláit Szombathelyen, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Pappá szentelése után 1893. Lentibe, 1894. Szombathelyre került, ahol 1896—1904. székeskáptalani karkáplán és a *Szombathelyi Ujság* felelős szerkesztője volt. 1904. teológiai tanár, 1910. zsinati vizsgáló, 1912. szentszéki bíró és a *Kat. Tanítók Fejlesztési Tanácsának* tagja lett. 1913. cenzor és a *Vigilantia* bizottság tagja, 1919. szeminárium i vagyongazdálkodó és 1920 óta a szombathelyi szeminárium i rektora. 1922. értékes hitbuzgalmi munkásságának elismeréséül c. kanonokká nevezték ki.

Csatáry Béla, min. tan., szül. Pozsony, 1878 máj. 4-én. Iskoláit Pozsonyban és Nagyváradon végezte, majd a bpesti tud. egyetemen jogtudori oklevelet nyert. 1901. a belügyminisztérium szolgálatába lépett, ahol ezidőszereint a vármegyei osztály vezetője. Résztvett a háborúban. Hősies magatartásáért több kitüntetésben részesült. 1924. a kormány megbízásából, a területekben megosztott közületek vagyoni viszonyainak rendezése tárgyában Romániával, majd 1927. u.-ebben a tárgyban az S. H. S. állammal kötött egyezmények végrehajtásánál kormánybiztosként működött és hozzáértő munkájával, kiváló képességeivel értékes szolgálatokat tett hazájának.

Csató Ferenc, ügyvéd, a Magyar Légitörzsi r.-t., M. F. T. R. stb. ügyésze, szül. Mátészalkán, 1887. A budapesti, berlini, párisi egyetemen végezte tanulmányait és 1913. ügyvédi oklevelet szerzett. Utána Vázsonyi Vilmos, néhai igazságügyminiszter ügyvédi irodájának vezetője lett. Később önálló irodát nyitott és az utóbbi évek néhány föltűnést keltő bűnügyében szerepelt védőként. Cs. védte többek közt Blumenstein Józsefet és Károlyt, akik Párisban kötvények hamisításával károsították meg a magyar államot. Szerepelt a koronarontási, Szalámi, Wiener Commercial Bank stb. ügyekben.

Csathó Kálmán, író, szül. Bpest, 1881. okt. 13. A magyar kisváros életének és a magyar történelmi osztály problémáinak írója, aki személyes tapasztalatai alapján tárja fel alakjainak hibáit. Rokonszenves figuráiban típusokat kíván olvasóinak megmutatni. Leányalakjai különösen megkapó színekkel festődnek meg. Előadómódja kifejező és magyaros. Eddig 21 önálló kötete jelent meg. Önálló művei: *Varju a toronyórán*, *Leányok*, *anyák*, *nagyanyák*, *Ibolyka*, *Mikor az öregek fiatalok voltak*, *Most két a nap*, *Földiekkel játszó égi tüntetés*, *Blanche*, *vagy a szegény rokon*. Szindarabjai jobbra regényeinek dramatizált átdolgozásai. Színművei: *Te csak pipáld Ladányi*, *Lilla*, *Az új rokon*, *A házasságok az ég*

ben kötetnek, a Nemzeti Színház előadásában kerültek színre.

Csávossy Elemér, gimn. tanár, szül. Bobda, 1883 okt. 24. Kalocsán és Kalksburgban végezte középiskoláit, majd az innsbrucki egyetemen a teológia hallgatója volt. A budapesti egyetemen tette le a fizika-matematikai szakvizsgát. A kalocsai Szt. István-intézet tanárává és főfelügyelőjévé nevezték ki, 1924—1927. a *Jézus Társaság* tartományfőnöke volt. Jelenleg Kalocsán gimn. és intézeti főfelügyelő. Közreműködött a Manréza első magyar lelkigyakorlatos ház megalapításában és az első magyar-kínai misszió szervezésében. Művei: bölseleti és askétikus könyvek és cikkek.

Csécsey-Nagy József, ny. miniszteri tanácsos, szül. 1876 júl. 14. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után doktori oklevelet szerzett. 1900. a kereskedelmi minisztérium segédfogalmazójává nevezték ki, hol 18 évi szolgálat után miniszteri tanácsossá lépett elő. Akkor nyugalomba vonult és a kereskedelmi minisztérium hivatalos lapjának, a *Közgazdasági Értesítő*, majd a *Hitel* c. közgazdasági lap főszerkesztője lett. Ugyancsak megalapítása óta főszerkesztője a *Magyar Detektív* c. képes folyóiratnak és felelős szerkesztője a *Közgazdaság* c. tudósítónak. Cs. évek óta értékes szakirodalmi munkásságot fejt ki. A *képesítéshez kötött iparokról* c. munkája hézagpótló volt. *Autólexikon* c. értékes szakkönyvet szerkesztett. Szépirodalommal is foglalkozik. A Pápa—csornai és a Pécs—bátaszéki helyi érdekű vasút kormánybiztos.

Csécsey-Nagy Miklós, ügyvéd, jószágigazgató, szül. Szatmár, 1865 szept. 2. Tanulmányainak befejezése után a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár* tisztviselője lett, majd a Károlyi Alajos-féle hivatéki uradalom szolgálatába lépett, ahol jogtanácsos és jószágigazgató lett. A lelencügy országos szervezése és államosítása körül szerzett érdemeiért a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntették ki. Nagy érdemeket szerzett a *József Főherceg Szanatórium Egyesület* létesítése és országos szervezése körül. A közjótékonyági ügyek körüli érdemeinek elismeréséül az udv. tanácsosi címet kapta meg és a *Józsefvárosi Kör* elnökévé választották. A józsefvárosi *Közégy Polgári Párt* megalapítója, amelynek programjával a töv.-hat. bizottság tagja lett. Mint politikai életünk jelentékeny tényezője, eredményesen munkálkodott az olasz-magyar barátság kimélyítésén és ezért az olasz király 1926. az olasz koronarend parancsnoki tiszti keresztjével tüntette ki. Közgazdasági téren is hasznos tevékenységet fejt ki és nagy szaktudásával több ipari vállalat és pénzügyintézet igazgatóságában irányító szerepet játszik.

Cseh Andor, kerületi rendőrorvos, szül. Csepak, 1891 dec. 1. Tanulmányait Bpsten végezte. A háború alatt, mint hadnagyorvos

teljesített szolgálatot. Kítüntetése: Signum Laudis a kardokkal, II. o. ezüst vitézségi érem, Károly-csapatkereszt, sebesülési érem. A leszerelés után az egyik fővárosi szanatóriumban működött, majd 1921. a rendőrség orvoskarának tagja lett és mint ilyen, a főkapitányság rendőrfőorvosi hivatalában nyert beosztást. A kir. magyar Orvosegyesület és a M. O. N. E. tagja.

Cseh András, ügyvéd, szül. 1889, Szászrégen. Középiskolái után a kolozsvári tud. egyetemen végezte jogi tanulmányait. U. o. 1912. szerezte doktori oklevelét. 1922. ügyvédi vizsgát tett. A háborúban, mint hadbíró-főhadnagy szolgált. Megkapta az arany érdemkeresztet. A kémkedési és hazaárulási perekben szerepelt védőként. Főként bűntényekkel foglalkozik.

Cseh Jenő, kir. közjegyzőhelyettes, ügyvéd, szül. Kisgörbő, 1881. Tanulmányainak befejezése után közjegyzői pályára lépett és ügyvédi oklevelet szerzett. A IX. ker. katolikus népszövetség helyi csop. igazgatója. A *Foederatio Americana Urbana Corp.* priorja, a XX. ker. keresztény községi párt és a ferencvárosi *Polgári Kör* elnöke.

Cseh-Szombathy László, városi tisztifőorvos, szül. Böny, 1864. Középiskoláit Pozsonyban, egyetemi tanulmányait Bpsten végezte, ahol 1889. orvosi diplomát nyert. Pályáját a fővárosban kezdte, ahol hét éven át folytatott gyakorlatot. 1894. Pápán telepedett le, ahol 1911. városi tisztifőorvossá választották meg. A háború alatt, mint kórházi főorvos működött és több kítüntetésben részesült. A Társadalombiztosító főorvos, iskolaorvos, a helybeli tüdőgondozó intézet elnöke, a református egyház főgondnoka, volt vm. bizottsági tag és a városi képviselőtestület tagja.

Csejthely Lajos, jár. tisztiorvos, gerelyvető bajnok és rekorder, szül. Dömötöri, 1895 febr. 14. 1919. kezdett atlétikával foglalkozni és sorra nyerte Magyarország gerelyvető bajnokságait. Külföldön sokat szerepelt és Berlinből, Párisból, Koppenhágából értékes tiszteletdíjakat hozott haza.

Csekő Gábor, főkapitalani nagyprépost, szül. Gombospusztá, 1844. Középiskolai tanulmányainak befejezése után az egri hittudományi főiskola növendéke lett. 1867. pappá szentelték. 1900. főesperessé és c. préposttá nevezték ki. 1902. egri kanonok lett. 1921. nagypréposti méltóságba emelkedett. Eredményesen foglalkozik a hitéleti és valláspedagógiai irodalommal. A *Papok vezércsillaga* c. francia mű Cs. fordításában jelent meg. Hivatából tagja a felsőházaknak.

Csekonics Iván (gróf, zombolyai és janovai), nyug. rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, szül. Zombolya, 1876 dec. 31. Középiskolai tanulmányainak befejezése után egyetemi hallgató lett és államtudományi doktorátust szerzett. 1900. az osztrák-magyar diplomácia szolgálatába lépett és a Szentszék-

nél, majd Szentpétervárott, Párisban, Londonban, Washingtonban, Stockholmban és Bukarestben nyert beosztást. 1902 óta cs. és kir. kamarás. A háború alatt, mint II. o. követségi tanácsos Konstantinápolybar, végül Varsóban működött. 1920. rendk. követté és megh. miniszterre nevezték ki. 1923. nyugalomba vonult. Az örökös jogú családok tagjai a felsőházba póttagnak választották meg. Publicisztikai és közgazdasági tevékenységet fejt ki. A *Magyar-Lengyel Kereskedelmi Kamara* elnöke. Számos bel- és külföldi érdemrend tulajdonosa.

Csekonics Sándor (gróf, zombolyai és janovai), nagybirtokos, volt főrendiházi tag, szül. Zsonbolya, 1872 aug. 5. Középiskolái elvégzése után a bpesti tud. egyetem jogi karának hallgatója lett, ahol jogtudorrá avatták. Cs. és kir. kamarás. Hosszú időn át tagja volt a főrendiháznak és egy ideig annak jegyzőjeként működött.

Csengery Ferenc János egyet. ny. r. tanár, szül. Szatmár, 1856 okt. 2. Tanulmányait Szatmáron, Debrecenben és Bpsten végezte. Egy ideig vidéken tanároskodott, majd 1884—1896. a bpesti gyakorlógimnáziumban működött. 1890. a bpesti egyet. m.-tanára, 1892. a *Magy. Tud. Akadémia* levelezőtagja lett. 1896. a kolozsvári egyetem klasszika-filológiai tanszékére hívták meg. A filozófiai karnak két ízben volt dékánja. A kolozsvári egyetem Szegedre helyezése után 1924—25., mint az egyetem rektora működött. 1920. a *Magy. Tud. Akadémia* r. tagjává, a *La Fontaine-Társaság* elnökévé választotta. Számos tanulmánya és értekezése jelent meg a *Magyar Nyelvőrben*, a *Magyar Pedagógiában*, a *Phil. Közönyben* és egyéb tudományos folyóiratokban. Költői műfordításaiért a *Kisfaludy-Társaság* elnökévé választotta. Latin és görög klasszikusokat magyarázatokkal kiadott és avatott tollal magyarra fordított. Főbb munkái: *Aischylos*, *Sophokles* és *Euripides drámái*, *Catullus*, *Tibullus*, *Propertius* és *Horatius* költeményei, *Pindaros* ódái, *Goethe* Iphigeniája és *Tassója*. Legújabbban *Homeros Illiását* ültette át. *Homerosról* monográfiát is írt; *Latin nyelvtanai* és *Olvasókönyvei* elsőrangú iskolai könyvek. A *római irodalom* történetét is kitűnően megírta.

Csengery Kálmán, tvszéki tanácselnök, szül. Várpalotán, 1869. A soproni liceumban és a budapesti tud. egyetemen végezte iskoláit. 1892. lépett a bírói pályára a székesfehérvári törvényszék joggyakornokaként. Utána az egri tvszéknél, majd a világsi és nagykátai járásbírósnál működött. 1912. helyezték a budapesti büntetőtörvényszékhez. 1919—1920. az egyik gyorsított tanács élén vezette a kommunistapöröket. 1921. tanácselnökké nevezték ki és jelenleg fellebbviteli ügyekben ítélkezik.

Csengey Miklós, kúriai bíró, szül. Várpalotán, 1872 aug. 23, ahol atyja községi jegyző volt. Középiskoláit a soproni ev. ly-

ceumban végezte. Utána a budapesti tud. egyetemen folytatta jogi tanulmányait és 1898. doktori oklevelet szerzett. Közvetlenül azután a bíróság szolgálatába lépett és mint joggyakornokat a Kúriára, majd az ítélőtáblára osztották be tanácsjegyzőként. 1900. a gödöllői járásbírósnak albirójává nevezték ki és két év után megint a Kúriához rendelték be tanácsjegyzői minőségben. 1910. a pestvidéki törvényszék bírójává lépett elő. A háborúban, mint népfelkelőhadnagy teljesített szolgálatot. 1916. a pestvidéki törvényszékhez került vissza, ahol mint főtárgyalási és esküdtbírósnak elnök működött. 1923. a budapesti ítélőtábla, 1927. pedig a Kúria bírójává nevezték ki. *Jelenleg az I. büntető tanácsban* bíraskodik. Sok politikai jellegű, sajtó- és egyéb bűnügyekben szerepelt előadóként. Nagy jogi képzettség és alaposág jellemzi ítéletszerkesztéseit.

Csengődy Lajos, ev. lelkész, szül. Szabadka, 1894 jún. 1. Középiskoláit szülővárosában, a teológiát Pozsonyban, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Tanulmányainak befejeztével Bpsten mint segédlelkész működött. A háborúban mint betegápoló katonai szolgálatot teljesített. 1920—1924. mint püspöki másodlelkész, 1924—1925. mint csákvári lelkész működött és 1925 óta Salgótarján lelkésze. Az egyházi lapok munkatársa. A helybeli *Munka* c. lap segédszerkesztője. *Lélek halhatatlansága* címen vallásfilozófiai tanulmánya jelent meg. A városi képv.-test. tagja. Az *Óvodabizottság* elnöke. A nógrádi ev. lelkészegyesület elnöke. A dunáninneni egyházkerület tb. jegyzője.

Csépany Géza, ügyvéd, v. orszgy. képv., szül. Eger, 1850 máj. 19. Középiskoláit és jogi tanulmányait Egerben végezte, 1871-ben az egri jogász segélyegylet elnökévé választott, majd ügyvédi oklevélnek megszerzése után Egerben, később Hatvanban ügyvédi irodát nyitott. Mint a vmegyei ellenzék egyik vezére, megszervezte a gyöngyöspatai választókerületben a független és 48-as pártot. 1905. a kerület Cs.-t választotta képviselőjévé, aki parlamenti felszólalásaiban a 48-as párt programjának megvalósítását követelte. Az 1906. évi választás alkalmával ismét mandátumhoz jutott, majd 1908. kilépett a koalíciós pártból és 19 képviselőtársával megalakította a 48-as balpártot, amelynek alelnöke lett. Az 1910. évi választáson elvesztette mandátumát és ezután a parlamenten kívül folytatta megkezdett munkáját és a választójog érdekében országszerte hatalmas agitációt folytatott. Hatvan, a község érdekében kifejtett munkásságáért díszpolgárává választotta. Az árvaszék tb. ügyésze, a községi képv.-test. tagja, a kat. autonóm hitközség világi elnöke, a vmegyei törv.-hat. biz. örökös tagja.

Csépany József, gazd. tanácsos, szül. Gyöngyösön, 1891 márc. 4. Tanulmányainak elvégzése után szülővárosában telepedett le.

ahol 1916. városi képviselőtestületi taggá választották. Ettől kezdve erős várospolitikai tevékenységet fejt ki és lankadatlanul küzd városának gazdasági érdekeiért. Értékes és önzellen munkásságáért 1923. gazd. tanácsossá nevezték ki. A *Gyöngyösi Újvilág* c. lap felelős szerkesztője és alapítója. Az *Orsz. Gazd. Egyesületnek* és a *Szőlősgazdák Orsz. Egyesületének* alapító tagja. Minden visszavétel és túlkapás ellen folytatott igazságos küzdelmeiért a város életének közszeretében álló tagja.

Cséplő Ernő, a Balatoni Szöv. igazgatója, szül. Fonó, 1876 márc. 10. Tanulmányait Kaposvárott és Bpsten végezte, majd a hírlapírói pályára lépett. Tagja volt a *Magyar Gazdaszövetség* szerkesztőségének. 1906-tól kezdve a balatoni fürdőhelyek érdekében erős propagandát kezdett különböző szaklapokban. Ugyanez évben a *Balatoni Szöv.* vezető titkárává választották és megindította a *Balaton* c. havi képes folyóiratot, amelyek azóta szerkesztője. 1920. a *Balatoni Szöv.* igazgatójává választották.

Cser István, államr. detektívfelügyelő, a közigazgatási osztály detektívcsoportjának vezetője, szül. Kurd, 1878 márc. 9. Iskolai tanulmányait Bpsten végezte. 1902. lépett a rendőrség kötelékébe. Előbb az erkölcsrendészeti osztályon, majd a főkapitányságon működött. A kommün után a politikai csoport vezetésével bízták meg, utóbb hosszú időn keresztül Pécs városának a szerb megszállás után volt detektívfelügyelője, majd Bpstre rendelték vissza és a közigazgatási csoport élére állították.

Cser Károly, szobrászművész, szül. Budapest, 1880 dec. 2. Középiskoláit és képzőművészeti tanulmányait Budapesten végezte. A *Műcsarnokban* kiállított *Győztes* c. szobrát a *Szépművészeti Múzeum* vásárolta meg. 1911. *Sebesült* c. szobrával a Ferenczi nagydíjat nyerte el, *Kossuth* szobrát pedig Nyíregyháza vásárolta meg. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és orosz fogságba esett. Hazatérve gyűjteményes kiállítást rendezett a Belvederben. Résztvett a Tisza-pályázaton és jutalomdíjat nyert. Hősi emlékművei Vácott, Sásdon és Szalkszentmártonban állanak. Művészetében a ritmikus mozgás lendülete uralkodik a tömegben. Számos díj nyertese, a *K. U. T.* és a *Képzőművészeti Egyesület* tagja.

Cserba Elemér, polgármester, szül. Baja, 1876 márc. 15. Középiskoláit Baján és Hódmezővásárhelyen, egyet. tanulmányait Kolozsvárott végezte. Ügyvédi vizsgája után előbb Újpesten, majd 1907 óta Rákospalotán folytatott ügyvédi tevékenységet és csakhamar ismertté tette nevét. 1923. a község városává való átalakulásakor, mely tény az ő fáradságos és lelkes munkásságának is köszönhető, Rákospalota első polgármestere lett. Polgármestersége alatt a város erőteljes fejlődésnek indult. Rendezette az utcákat, fel-

építette a vágóhidat, polg. leány- és fiúiskolát, elemi iskolákat, stb. létesített. Megkezdte a vízvezeték és csatornázás előmunkálatait, megalapította a *Stefánia Szöv.* fiókját, a *Mentőegyesületet* és Tüdőgondozót is létesített. Élénk hírlapírói működést fejtett ki, a *Rákospalotai Hírlapnak* szerkesztője volt, a rákospalotai kaszinónak, a *Cserkészsövetségnek*, stb. díszelnöke.

Csere Lajos, államr. detektívfelügyelő, az V. ker. kapitányság detektív-csoportjának vezetője, szül. Fajsz, 1884. aug. 20. Iskolai tanulmányait Kalocsán végezte. 1912. a rendőrség szolgálatába lépett. Mint nyomozó számos sikert ért el. 1928. az V. ker. kapitányság detektív-csoportjának vezetőjévé nevezték ki.

Cserey Adolf, természetbúvár, szül. Besztercebánya, 1851 okt. 28. Középsiskoláinak befejezése után, mint a Cisztercita-rend tagja, a tanári pályára lépett. 1885. a rendből kilépett és a selmecbányai ev. lyceumban, majd a kassai, később az egri főreáliskolában tanított. 1903. a bpesti VII. ker. főgimnázium és 1911. a II. ker. főreáliskola tanára. Közvetlen, természetrajzi és gazdasági szaktanulmányai a szakfolyóiratokban jelentek meg. A *Tudományos Zsebkönyvtár* kiadásában több munkája jelent meg. Főmunkája, melyet Jávorka Sándor társaságában írt: *Nővelnyhatározó* címen 4 kiadást ért el.

Cserép József, egyet. ny. rk. tanár és fró, szül. Kiskunfélegyháza, 1858. Középsiskoláinak elvégzése után a budapesti bölcsészeti-kari egyetemen folytatta tanulmányait és a magyar, latin, görög philológiából tanári oklevelet, majd doktorátust szerzett. Tanulmányainak befejezése után, 1893. egyet. magántanári képesítéssel működött a kolozsvári, 1898-tól a budapesti tud. egyetemnél s 1912. rendkív. tanári címet nyert. Az egyetemen kapcsolatos tanárképző előadójaként 13 évig működött. Pedagógiai működése mellett jelentős tudományos irodalmi munkásságot is folytat. Írt latin nyelvtant, olvasó és gyakorló könyveket, Homérosi nyelvtant, latin stílusgyakorlatokat és stílisztikát. Kiadta *Salustius Catillináját* és *Jugurtháját*, *Horatiust*, *Ovidiust*, *Julius Caesart*, *Vergiliust*, *Cicero* 2 beszédét iskolai használatra. Megjelent értekezései: *Határidő-számítás a rómaiaknál*, *Julius Caesar commentariarum folytatásai* és *Asinius Pollio* (Akadémiai kiadás), *Sallustius összes művei* latin és magyar nyelven (Magy. Tud. Ak. cl. phil. biz.), *De Pelasgis Etruscisque*, *De Madiarorum ac Pelasgorum origine*, *A magyarok eredete (A turáni népek őshazája és ókori története)*. Sokat járt külföldön, főként Görögországban és közzétette *Homeros Ithakája* c. értekezését. Ezenkívül számos előadásban és hírlapi cikkben ismertette a magyarok eredetére vonatkozó kutatásokat, a magyarok eredetéről s erre vonatkozó teljes műve „*Nemzetünk két ágbeli magyarság egyége*“ 1930 elején fog megjelenni.

Csergő Hugó, író, szül. Bpest, 1877. Az egyetem jogi fakultásának elvégzése után az újságírói pályára lépett. A *Fővárosi Lapok*, majd a *Pesti Napló* munkatársa, később a *Polgár* c. estilapnak szerkesztője lett. Utóbb a *Pesti Hírlap* szerkesztőségében dolgozott. 1929. nagy érdeklődést és feltűnést keltettek az *Esti Kurir* c. estilapban közreadott *A háború igazi okai és Ami a Höferből kimaradt* c. cikksorozatai. Értékes irodalmi munkásságot fejtett ki, nagy számmal jelentek meg versei és novellái. Színdarabjai különböző színházakban jelentős sikert arattak. 1907. a főváros Ferenc József-díját nyerte el. Verses kötete: *Versék, Elbeszélései: Az utolsó felvonás, Levelek, amiket meg nem írunk, A mi szívünk asszonyai*. Színdarabjai: *A lovag úr, Félzserelem, Az első hajnal*.

Cserhalmi Jenő, szobrászművész, szül. Gödöllő, 1877 okt. 6. Középiskoláinak elvégzése után az Iparművészeti Iskola növendéke lett, majd Münchenben folytatta tanulmányait. Később a műemlékek védelmének tanulmányozására Európa minden jelentősebb államában hosszabb időt töltött. 1922. a Bpest szfv. tanácsa a fvv. műemlékek felügyeletével bízta meg. Értékes hézagpótló munkát végzett a műemlékek kultúrtörténelmi adatainak feldolgozásával. Ezen jelentőségteljes munkálkodása mellett nem szűnik meg alkotó munkakészsége s egymásután viszi tárlatra azokat a műveit, amelyekkel nevet szerzett művészetének. A *Műcsarnok* állandó kiállítója. *Ferkó* c. szobrával élenk feltűnést keltett. Jelentősebb alkotásai: *Bilincs, Anyóka, Leányakt, Férfifej* (tanulmány), *Menekülő, Ujnemzedék, Trianon, Elégia, Memento, Könyörgés, Farsang, Viharban, Moll akkordok, Bachanália, Anyánk* (tanulmány) c. szobrai. Művészetének iránya: az új idők szellemétől áthatott neo-barokkplasztika. Szereti a lendületes mozgást. Elismert atkszobrász.

Csermely Gyula, író. Tanulmányainak befejezése után mint újságíró kezdte pályafutását. Novellái különböző napilapokban és folyóiratokban tűntek fel. Több nagyobb terjedelmű regény szerzője. Önálló művei: *A topirini nász, Vörös kérdőjel, Kölcsönkapott fény, Mantovai jóslat, Ami két miatyánk között van, Adieu Madame*. Írói egyéniségét figurális gazdaság, érdekes meseszöveg és közvetlen előadásmód jellemzi.

Csermely János, festőművész, szül. Budapest, 1882 aug. 24. Középiskolai tanulmányainak befejezése után az Orsz. Magy. Iparművészeti Iskola növendéke lett. 1902. az Orsz. Magy. Képzőműv. Főiskolában folytatta tanulmányait. Az állami tanulmányi ösztöndíjon kívül 1905. a báró dr. Kohner Adolf szonoki ösztöndíját is elnyerte. Balló Ede, Zemplényi Tivadar és Ferenczy Károly mesterek voltak tanárai. 1908—10. Kalotaszeg vidékén tanulmányozta a népiéletet. Innen eredő festményeivel nagy sikerei voltak.

1911. Bpsten festőiskolát nyitott. 1916. a Képzőművészeti Társulat megvette *Aggódás* c. festményét, amely a Műcsarnok tanácstermében nyert elhelyezést. Festészeti iránya modern, magyaros. A *Nemzeti Szalon*nak 1912 óta alapító, a *Független Művészek Társaságának* 1928 óta rendes tagja.

Cserna Andor, zenekritikus, szül. Bpest, 1885 ápr. 24. Az *Est* zeneművészeti rovatának vezetője, a magyar zenekritikusok egyik legkiválóbbja. Mindenkor komoly figyelemre méltatott kritikáin kívül, ismertebb önálló munkái: *Salome, Parsival, Wilde Breviárium* és *Beethoven Breviárium*.

Cserna István, orvos, tanársegéd, szül. Bpest, 1890 ápr. 27. Középiskoláit és az egyetemet Bpsten végezte, ahol orvostudományi oklevelet szerzett. Mint gyakornok az egyetem ált. kórbonctani intézetében kezdte meg működését. 1912. az egyetem *Hőgyes* pályadíját, majd az *Orvostanhallgatók Önképző és Segélyegyesületének* évi tudományos pályadíját nyerte el és állami ösztöndíjjal Franciaországban végzett tanulmányokat. 1913. került a Jendrassik-klinikára. A háború alatt a Vöröskereszt kórházvonatán mint főorvos teljesített szolgálatot és számos bel- és külföldi kitüntetéssel jutalmazták. 1919. a Jendrassik-klinikán tanársegéddé nevezték ki, majd 1923. a Herzog-klinika tanársegéde lett. 1928 óta mint a *Charité poliklinika* II. belosztályának főorvosa működik. Jelentős szakirodalmi munkásságot fejt ki.

Csernyánszky Aladár (kiscsernai), ügyvéd, ny. kúriai bírós. szül. Nyitrán, 1866 márc. 7. Középiskoláinak befejezése után Budapesten jogi tanulmányokat folytatott. Ügyvédjelölti gyakorlatát Polónyi Géza — a nagy kriminalista — irodájában szerezte, melynek — mint ügyvéd — vezetője is volt. Néhány évi ügyvédi gyakorlat után igazságügyi szolgálatba lépett. 22 éven át volt a kir. ügyészség tagja. 1916. a budapesti kir. ügyészség vezetője lett. 1918. kúriai bíróvá nevezték ki. Nyugalombavonulása, 1920 óta ügyvédi gyakorlatot folytat. Mint legelőkelőbb jogászaink egyike, több nagy bűnperben mint védő szerepelt. Jelentős polgári ügyekben is működik. Több jogi tanulmánya jelent meg. Értékes igazságügyi munkásságának elismerésül a II. oszt. polgári érdemkereszttel tüntették ki a háború alatt.

Csetényi József, hírlapíró, a Pesti Hírlap közgazdasági szerkesztője, szül. 1876. Újságírói működését a *Budapesti Hírlap* kötetlécében kezdte. 1913. a *Pesti Hírlap* szerkesztőségének tagja lett és azóta szerkeszti a lap közgazdasági rovatát. Számos önálló közgazdasági műve jelent meg. Mint műgyűjtő is közismert. A XVI. és XVII. századbéli holland, flamand, olasz és osztrák festőktől származó képekből értékes gyűjteménye van. Keleti szönyegritkaságokat is előszeretettel gyűjt.

Csik József, orsz.-gyül. képviselő, szül. Muzsla, 1891. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetem teológiai karán hittudori oklevelet nyert. 1916. pappá szentelték. 1926. a kapuvári kerület keresztény gazdasági programmal orsz.-gyül. képviselőjévé választotta. A ker. szoc. szakszervezetek irányításában, valamint a kath. népszövetség kiépítésében jelentős szerepet töltött be. A *Keresztényszocialista Földmunkások és Földművesek Országos Szövetségének* főtítkára. Cikkeit különböző folyóiratok és napilapok közlik.

Csiky Imre, ítélőtáblai bír., szül. Kecskeméten, 1873. Szülővárosában végezte közép- és főiskoláit. 1895. jogi pályára lépett. Fehértemplomban, Bácskulán, Kaposvárott és Szabadkán bírászkodott. 1919. a szerb hatóságok eskümeztagadás miatt kiutasították. Budapestre menekült, hol azóta a büntető-törvényszék vádtanácsában dolgozik. A kormányzó ítélőtáblai bírói címmel tüntette ki. Cs. az utóbbi évek nagyszabású politikai jellegű bünpereinek vádtanácsi tárgyalásain szerepelt előadóként.

Csiky Jenő (vitéz), szegedi m. kir. börtönigazgató, szül. Székelyudvarhely, 1884 okt. 5. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Budapesten végezte. A háborúban mint tartalékos főhadnagy teljesített frontszolgálatot, a bronz és az ezüst Signum Laudist, a III. o. katonai érdemkeresztet, a II. o. német vaskeresztet és a Károly-csapatkeresztet kapta. A külföldi börtönintézményeket tanulmányozta. 1910. Szegeden börtönügyi fogalmazó, 1921. pedig börtönigazgató lett.

Csiky Károly trvszéki bír., tb. táblabír., kúriai tanácsjegyző, szül. Marosvásárhely, 1886 máj. 28. Középiskolai tanulmányait Marosvásárhelyen, egyetemi tanulmányait Kolozsvárott végezte. Tanulmányai befejezése után bírói pályára lépett. 1908. Marosvásárhelyen volt jegyzőgyakornok. 1912. letette az egyesített bírói és ügyvédi vizsgát, majd Aradra került jegyzőként. 1915. albíró lett Marosvásárhelyen, két évvel később megkapta bírói kinevezését. 1920. a bpesti polg. törvényszékhez került, ahonnan 1928. a kúria VII. polg. tanácsához osztották be tanácsjegyzőként. 1926. könyve jelent meg a kényszerességéről jogról.

Csillag Gyula, ügyvéd, szül. Mezőtúr, 1884. Középiskolái után a budapesti tud. egyetemen végezte jogi tanulmányait. 1905. jogtudor lett. 1909. ügyvédi vizsgát tett. A háborút mint főhadnagy küzdötte végig. Többször kiténtették. Különböző jogi szaklapokban több tanulmányt írt, alapos felkészültséggel. A Jacopo di Palma híres festmény körül keletkezett perben feltűnést keltett védelmével.

Csilléry András, v. miniszter, a Társadalombiztosító igazgató-főorvosa, szül. Bpest, 1883 okt. 22. Orvosi tanulmányait a bpesti tud. egyetemen végezte, ahol 1908. nyert

doktori oklevelet. 1909. tisztiorvosi, 1911. iskolaorvosi és középiskolai egészségügyi tanári képesítést szerzett. 1908—1911-ig, mint tényleges honvédtudorvos szolgált s mint ezredorvos helyeztetett nyugállományba. A háború kitörésekor önként jelentkezett és mint ezredorvosfőnök teljesített arcvonalbeli szolgálatot. Számos kilitetés tulajdonosa. 1915. a honvédelmi minisztérium egészségügyi osztályába rendelték be, hol az egészségügyi intézetek szervezését irányította. 1918. törzsorvossá léptették elő. A proletáralum alatt az ellenforradalmi szervezkedésnek állt az élére. Feladatot vállalt az 1919 augusztus 6-i puccs kivételében s a Peidl-kormány eltávolításában. A Friedrich-kabinetben, mint népegészségügyi miniszter az ország leromlott egészségügyi viszonyainak rendezése és a népjóléti minisztérium reorganizációja terén fejtett ki eredményes működést. 1920 óta tagja a főváros törvényhatósági bizottságának. 1922. Budapest északi kerülete nemzetgyűlési képviselővé választotta, majd 1927. ugyanezen kerület országgyűlési képviselője lett. A városházán és a parlamentben főképpen közegészségügyi és közigazgatási ügyekben, továbbá tanügyi és szociálpolitikai téren szerepel. A Keresztény Községi Pártnak, valamint a Keresztény Gazdasági pártnak vezető tagja. Egyik megalapítója a Magyar Orvosok Nemzeti Egyesületének, melynek 1922 óta ügyvezető igazgatója. Megalapítója és főszerkesztője a *MONE Orvostársadalmi Szemlének*. Az orvostársadalom többi szervezetében s a különböző tudományos egyesületekben odaadással dolgozik. 1927. az Országos Orvos Szövetség elnökévé választotta. E fontos tisztét rövidesen megalapozta a szövetség orvosi nyugdíjintézetét. Számos fontos kérdést tűzött napirendre, mint a kuruzslás elleni küzdelmet, a művi vetélések korlátozását és a lakásegészségügyet. A közegészségügy érdekében kifejtett munkásságáért 1927. az Országos Közegészségügyi Tanács rk. tagjává nevezték ki. Fontos szerepet vitt a társadalmi biztosítással kapcsolatos újabb törvények megalkotásánál s az ilyen vonatkozású közzétételek szervezésének reorganizálásánál. 1928. az Országos Társadalombiztosító Intézet igazgató-főorvosává nevezték ki s ezért mandátumáról lemondott. 1929. a népjóléti miniszter a fogászati ügyek kormánybiztosává nevezte ki országos hatáskörrel.

Csilléry Béla, min. tanácsos, szföv. pénzügyigazg., szül. Kiskunfélegyháza, 1879 jún. 23. Középiskoláinak elvégzése után a budapesti egyetemen 1902. jogi doktorátust szerzett. Működését 1904. a bpesti adófelügyelőségénél mint pénzügyi fogalmazógyakornok kezdte meg. 1907. p.-ü. fogalmazóvá nevezték ki, majd 1909. mint segédtitkár a p.-ü. minisztériumba a közgazdasági és vasútügyi osztályba helyezték. 1923. min. tanácsossá nevezték ki és megbízták az adóügyi útmu-

tató- és ellenőrzőhivatal főnökének helyettesítésével. 1926. p.-ü.-igazgatóvá lépett elő. 1927. átvette az újonnan megszervezett budapesti p.-ü.-igazgatóság vezetését. Nagy szakértelmét és képzettségét felsőbb helyről több ízben vették igénybe fontos pénzügyi kérdések elintézésénél. A háború alatt a p.-ü. miniszter számos gazdasági alakulat hivatalos ellenőrzésével bízta meg. A forradalom után részt vett a kommunista-üzemek felszámolási munkálataiban és megszervezte a forgalmiadó ellenőrzését. Ugyancsak tevékeny részt vett a szföv. p.-ü.-igazgatóság megszervezésében. Erdemeinek elismerésül a II. o. polg. hadiérdemkereszttel tüntették ki.

Csizsarik János, c. püspök, r. k. követ és meghatalmazott miniszter, szül. Vörösklastromban, 1860 nov. 16. Atyja az eperjesi káptalan jószágfelügyelője volt. Gimnáziumi tanulmányait több felvidéki városban végezte. Mint a kassai egyházmegye papnövendéke, a wieni Pázmáneumba és 1882. rövid káplánkodás után a wieni Augusztineumba került. 1889. avatták a hécsi tud. egyetemen hittudorrá, majd még ezévben a kassai püspöki papnöveldeben teológiai tanár és tanulmányi felügyelő lett, hol 1904-ig működött. 1893. udvari káplánná nevezték ki. Mint teológiai tanár egyúttal az Orsolya Szűzek leánynevelő intézetnek hitoktatója és a tanítónőképző intézetben a német nyelv és irodalom tanára volt. Ezidőben élénk közéleti és irodalmi tevékenységet fejt ki. Kassa képviselőtestületének választó tagja volt. 1906. a volt magyar-osztrák nagykövetséghez került, hol 1911. annak egyházi tanácsosa lett. 1906. pápai kamarássá, 1910. pápai prelatússá és veszprémi kanonokká nevezték ki és megkapta a Ferenc József-rend középkeresztjét. 1916. a király almissai c. püspökké nevezte ki. Amidőn az olaszok a háborúba beleavatkoztak, Cs-t a közös külügyminisztériumba osztották be, hol a likvidációig teljesített szolgálatot. 1920. a magyar külügyminisztériumba került és mint rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, az egyházpolitikai ügyek referense. Sok évi közéleti működése alatt sokszor igen fontos diplomáciai kiküldetésben volt része. A közös külügyminisztérium Orosz-Lengyel, Törökországba, a magyar külügyminisztérium 1920. Hollandiába, 1923. Varsóba küldte politikai misszióval. 1928. a new-yorki Szent István-templom felszentelésén mint a magyar kormány és a bíbornok hercegprimás képviselője jelent meg. Utána meglátogatott több mint 50 amerikai kath. egyházat. A nagyműveltségű püspök, aki nyolc európai nyelven beszél, az utóbbi évek során nagymértékben hozzájárult a külföld érdeklődésének felkeltéséhez a magyar ügyek iránt.

Csizsár János (zsákodi), szobrászművész, szül. Héjjasfalva, 1883 ápr. 28. Középkiskoláit Székelyudvarhelyen, az iparművészeti iskolát

Budapesten és a Képzőművészeti Akadémiát Párisban végezte. Hazatérése után Zala György műtermében dolgozott, majd önálló műtermet nyitott és a *Haladó Művészek* 1000 koronás ösztöndíjában részesült. Főleg kiplasztikát és síremlékeket készített. *Nagy Emilné síremlékét az Orsz. Műemlékek Bizottsága* hatáskörébe vonta. *Görgei Artúr* szobrát a Szépművészeti Múzeum, a *Swerdström Walborg* mellsobrát pedig a Stokholmi Nemzeti Múzeum vásárolta meg. A városligeti jégpálya Jégbokki-érem pályázatának I. díját nyerte. *Eötvös Károlyról* készült mellsobrát a bpesti izr. hitközség vásárolta meg. *Az utolsó tábori lap* c. szobra a Fővárosi Múzeum tulajdonába került. Csontfaragványaival Angliában és Amerikában nagy sikereket aratott. 1920. Horthy Miklós fővezér emléklapjait készítette el. 1922. *Nemzeti dal* című márványszobrát a londoni British Múzeum vásárolta meg. Számos hősi emlékszobrot készített. Dorogon felállított szobra az ország egyik legnagyobb hősi emlékműve. Cs. készítette el a sokgyermekes anyák jutalmazására szolgáló plakettet. Ismertebb mellszobrai: *Huszár Károly*, *Hatvány József br.*, *Tóth Imre* stb. A párisi világkiállításra Székelyudvarhely részére díszedényeket és díszkandallókat készített. Klasszikus irányban dolgozik. Művészetében a naturalizmus viszi a főszerepet. Az *Orsz. Képzőművészeti Egyesületnek* választmányi tagja, a *Vakokat Gyámoltó Intézetnek* igazg. tagja. Szakcikkei különböző folyóiratokban és a *Falusi Esték* c. lapban jelentek meg.

Csitány G. Emil, városi főjegyző, szül. Székesfehérvár, 1892. Középkiskolai tanulmányai befejezése után jogi tanulmányokat folytatott és jogtudori oklevelet szerzett. 1915. mint polgármesteri titkár Székesfehérvár szolgálatába lépett. 1917. az aljegyzői, majd a főjegyzői teendők ellátásával bízták meg. 1918. gazdasági tanácsnokká, 1920. főjegyzővé választották. Hat éven át belső munkatársa volt a *Székesfehérvári Hirlapnak* és ez idő alatt számos értékes szépirodalmi és politikai cikke látott napvilágot e lap hasábjain. Éveken keresztül bejáró tanárként tanította a székesfehérvári felsőkereskedelmi iskolában a közgazdaságtani ismereteket.

Csizinszky Ágost, kúriai bíró, szül. Rózsahegy, 1861 szept. 26. Középkiskoláit Besztercebányán, jogi tanulmányait a pozsonyi jogakadémián végezte. A pozsonyi törvényszék kötelékében lépett igazságügyi szolgálatba, majd a nagyszombati és malaczkai járásbírósnál működött. *Később a budapesti ítélőtábla fogalmazójává*, onnan Beregszászra és Nyitrára aljegyzővé, majd Nagyszombatra az ügyészség vezetőjévé és főügyészhelyettesé nevezték ki. Utána a szegedi és budapesti ítélőtábla bírójává lépett elő és kúriai bírói rangra emelték. Azóta a Kúria I. büntetőtanácsában működik. Legismertebb sajtójogszaink egyike, aki az utóbbi évek során szá-

mos politikai jellegű bünper ítéletszerkesztő bírója volt. Bírói munkáját rendkívüli alaposság és széleskörű jogi tudás jellemzi. A Jogtudományi Közlöny és a Büntetőjog Tára c. folyóiratokba írja értékes dolgozatait.

Csizmadia András, kiszgazda, orszgyül. képviselő, szül. Orosháza, 1872. Nagy érdemeket szerzett gazdatársainál azzal, hogy a háború alatt a hadbavonultak birtokán a termelés folyamatosságát biztosította. Ezen tevékenységéért 1916. a földművelésügyi minisztérium elismerését köszönőiratban fejezte ki. Hathatósan közreműködött az *Orosházai Kisbirtokos Szövetség* megalapításában, amelynek azóta is elnöke. A második nemzetgyűlésbe a kiszgazdapárt programjával az orosházai kerület választotta be, az orszgyül. részbe ugyancsak az orosházai kerület küldötte be egységspárti programmal.

Csizmadia Endre (somogyi), ügyvéd, v. orszgyül. képviselő, szül. Székelyudvarhely, 1869 szept. 27. Egyetemi tanulmányai elvégzése után egyesített bírói és ügyvédi vizsgát tett. Tanulmányai befejezése után a soproni bíróságnál működött, majd 1906. politikával kezdett foglalkozni és Sopron képviselője lett a függetlenségi és 48-as párt programjával. A fővárosban újságírással is foglalkozott és évekig a *Magyarország* munkatársa volt. 1914. ismét a törvényhozás tagja lett, a siklósi kerület választotta képviselőjévé. A kommuné ideje alatt sok üldöztetésben volt része és egyideig fogságban is tartották, de sikerült Pozsonyba szöknie. A diktatúra bukása után visszatért Budapestre és azóta ügyvédi gyakorlatot folytat.

Csók István, festőművész, akadémiai tanár, szül. Pusztaszentgyörgy, 1865 febr. 13. Középiskoláinak elvégzése után a müncheni mintarajziskola növendéke lett, majd különböző müncheni és párisi mestereknél folytatta tanulmányait. Első sikerét 1899. Párisban aratta. Attól kezdve sikerrel szerepelt úgy Bpsten, mint a külföldön. A dunántúli népelet témaköréből vette motívumait. Legkedvesebb modellje Züzi nevű kislánya volt. A róla festett képek Cs. munkásságának legszebb termékei. Később áttért az aktfestésre, majd a biblikus tárgyú kompozíciókra, amelyekben tehetsége már teljes gazdagságában bontakozott ki. Cs. Szinnye-Merse és Rippl-Rónai mellett a francia impresszionizmus legkiválóbb magyar képviselője. Színezésének és technikájának közvetlensége, ritmikájának könnyed bája sokszor Renoir legjobb alkotásait is felülmúlja. A naturalizmus hétközi alól hamar felszabadult és mindent alárendelt a festőiességeknek. Képeinek ezüstös tónusa, alakjainak szinte éteri ködszerűsége és színeinek káprázatos vibrálása szuggesziót keltő. Cs. a ma élő magyar festőművészek egyik legeredetibb tehetsége, akinek nevét világszerte ismerik és elismerik. Munkásságának számos nagyértékű termékét,

köztük az *Úrvacsora*, *Báthory Erzsébet*, *Ócsényi menyecske*, stb. képét az állam vásárolta meg különböző bpesti és vidéki múzeumok számára. Számos nagy képe van római, velencei, flórenci, párisi, stb. múzeumokban, úgyszintén műgyűjtők birtokában. *Honny soít qui mal y pence* c. világhírű festménye a Fővárosi Múzeum képtárát díszíti. Munkásságát számos értékes kiállításokkal, köztük több arany- és ezüstéremmel jutalmazták Bpsten, Párisban, Bécsben, Münchenben, Amsterdamban, Antwerpenben és San-Franciskóban. Mint a Képzőművészeti Akadémia tanára, értékes pedagógiai tevékenységet fejt ki. Számos művészi és társadalmi egyesület élén áll. Az *Orsz. Képzőműv. Tanács* tagja, a *Szinnye-Merse Társaság* elnöke. A Lipót-rend lovagja.

Csóka István, festőművész, szül. Gárdony (Fejér m.), 1897 jan. 2. Középiskoláinak befejezése után a Képzőművészeti Akadémia hallgatója lett. A Műcsarnok állandó kiállítója és résztvett Spanyol-, Lengyel-, Olasz- és Svédország reprezentatív kiállításain. Dénesfán készült, leginkább a népeletből merített képei legsikeresebb alkotásai közé tartoznak. Jelentősebb művei: *Menekülés*, *Édesanyám*, *Delelő*, *Dénesfai út*, *Júdás*, *Földmunkás* és *Régi levelek*. A *Szinnye Társaság* kitüntető elismerésében részesítette, Impreszionista, világos, élénk színek jellemzik.

Csóka Lajos, reálginm. tanár, szül. Garamtanásd, 1885 dec. 13. Középiskoláit Esztergomban, egyetemi tanulmányait Bpsten végezte, ahol fil. doktorrá avatták. A VIII. ker. áll. Zrinyi Miklós reálginmázium tanára. A háborús évek alatt teljesített harctéri szolgálatának elismeréséül megkapta a *Signum Laudis* és a *Károly-csapateresztet*. Budapest Szfv. törv.-hat. biz. tagja, a Kath. Tanár-egyesület és a Tanárok Nemzeti Szövetségének igazg. tagja, Felsővízváros r. k. Egyházközség Tanácsának tagja, a *Foederatio Americana* Ginsia corporatio priorja. Jelentékeny irodalmi tevékenységet fejt ki, mint a *Magyar Kultúra* c. folyóirat munkatársa. Történelmi és történetpolitikai cikkeket ír.

Csoknyay János, városi főügyész, szül. Pápa, 1875. Középiskoláit Veszprémben, jogi tanulmányait a bpesti egyetemen végezte, ahol jogtudori oklevelet szerzett. 1902. ügyvédi vizsgát tett, majd Pápan ügyvédi irodát nyitott. A város közéletében érdemes tevékenységet fejt ki. 1909. városi főügyész lett. Vármegebizottsági tag, az Eszterházy-uradalom ügyésze. Elnöke a Pápai Felsővárosi Olvasókörnek és a városi tűzoltótestületnek.

Csontó Dezső, városi tanácsnok, szül. Miskolc, 1880 okt. 11. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetemen államtudományi államvizsgát tett. 1903. Miskolc városnál kezdte meg hivatali pályafutását. 1915. a Közélelmezési Hivatal vezetését vette kezébe. 1916. városi tanácsnokká nevezték ki. Az összeomlás után a városi gaz-

dasági ügyosztály vezetésével bízták meg. A város tulajdonát képező fürdőket kezeli.

Csontos Imre, gazdálkodó, országgyűl. képviselő, szül. Karcag, 1860. Tanulmányait szülővárosában végezte. Ifjú korától kezdve gazdálkodik. Mindkét nemzetgyűlésnek tagja volt. A karcagi kerület egységespárti programmal választotta orsz.-gyűl. képviselőjévé. A földreformnak kerületében történt végrehajtása körül jelentős tevékenységet fejtett ki. Községi képv.-testületi és vm.-i törv.-hat. biz. tag. A M. K. Sz. volt alelnöke.

Csopey Dénes, kir. kúriai bíró, szül. Huszt, 1873 október 7. Tanulmányait az egri jogakadémián és a bpesti egyetemen végezte, ahol 1898. doktorrá avatták. Pályafutását, mint a bpesti kir. törvényszék joggyakornoka, 1895. kezdte, 1901. albíróvá, 1908 törvényszéki bíróvá nevezték ki. 1910. a büntetőtörvényszék vizsgálóbírája lett. 1917. táblabíróvá lépett elő és az igazságügyminisztériumban nyert beosztást. 1926. e beosztásnak fenntartása mellett kúriai bíróvá nevezték ki. Ezidőszerint mint az igazságügyminisztérium bünygi osztályának főnöke teljesít szolgálatot.

Csorba Ferenc (szakátsii), ny. államtitkár, szül. Bpest, 1862 jún. 24. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után jogtudorrá avatták és ügyvédi oklevelet szerzett. A közhivatali pályára lépett és a kultuszminisztérium jogioktatási, egyházi, majd törv. előkészítő osztályának főnöke volt. Államtitkári rangban vonult nyugalomba. Egyidőben élénk szerepet játszott Bpest és Somogy m. törv.-hatóságának munkájában. Munkatársra a *Budapesti Szemlének*, amelyben számos jogi, szociális, pedagógiai és bölcsészeti cikke jelent meg. Önálló munkái: *Passautól Budapestig csónakon, A közgazdaságtan alapfogalmai, Az alapítvány jogi fogalma, A demokrácia és a mai Magyarország, Európai szavaink etimológiai szótára és A királyi kegyúri jog és a mai helyzet.*

Csorba Gábor, nyug. MÁV. üzletvezető, BHÉV. igazg., szül. Kecskemét, 1865. márc. 9. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd a MÁV. szolgálatába lépett. Temesváron a háború alatt a MÁV. ottani üzletvezetőségének vezetője volt s e szolgálata közben a háború után a románok elmozdították állásából. Jelenleg a BHÉV.-nél, mint igazgató működik. élénk társadalmi tevékenységet folytat. A *Külggi Társaság* rendes tagja, a *BHEV. Otthonának* elnöke, a *Magyar Revíziós Liga* igazgatója és a *Délvidéki Otthon* választm. tagja. Értékes közszolgálati működésének elismeréséül kir. tanácsossá nevezték ki.

Csorba Géza, szobrászművész, szül. 1892. Tanulmányait Bpsten és külföldön végezte. Egyike a legeredetibb modern magyar szobrászoknak. Műveit tömörség és kifejező erő jellemzik. 1922. és 1923. rendezett kollektív kiállításán nagy sikert aratott. 1928. elnyerte a székesfővárosnak Ady Endre sír-

emlékére hirdetett pályázatát. Ezidőszerint egy magyar Pantheonon dolgozik.

Csorba György, gimn. igazg., szül. Miskolc, 1869 dec. 9. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetem bölcsészeti karának hallgatója volt. 1898. a debreceni reálgimnáziumban kezdte tanári működését. 1908. iskolája igazgatójává nevezték ki. A fizika és a csillagászati földrajz terén matematika-irodalmi munkásságot fejt ki. 30 éves szolgálatának jubileuma alkalmával kormányzói elismerésben részesült.

Csontos Gyula, színművész, szül. Munkács, 1883. Tanulmányainak befejezése után pályáját, mint segédjegyző kezdte meg Soltvadkerten, majd rövid idővel később visszatért a fővárosba és ott a színiakadémia növendéke lett. Az akadémia elvégzése után Debrecenben, majd Temesvárott színészkedett, ahonnan a Budapesti Vigoperához szerződött. A Vigopera megszűnése után a Víg-színháznál működött hosszú ideig, majd a Magyar Színházhoz szerződött. 1927. a már kitűnő nevű színművészt a Nemzeti Színház szerződtette tagjává, ahol azóta is működik. Jellemszínészi szerepeiben, a magyar színművészetben eddig még soha nem látott művészi alakítást nyújtott és az ország legnagyobb színművészei sorába emelkedett. Alakjait megrázó verizmussal eleveníti meg, de sohasem csap túlzásba ábrázolásukban.

Csuday Dezső, egyetemi m.-tanár, szül. Győr, 1852 szept. 11. Középiskolai tanulmányainak elvégzése után 1871. a csorna-premontrei kanonokrendbe lépett. 1875. főgimnáziumi tanár lett Szombathelyen, 1893 a Nemzeti Múzeum codexosztályának segéd-örvévé nevezték ki. 1894. a budapesti tud. egyetem magántanárrá képesítette. 1901. kilépett a rendből. 1920. nyugdíjazták. Számos történelmi és földrajzi mű szerzője. Tankönyveket is írt. Ismertebb munkái: *A honfoglalás kezdete és befejezése, A legújabb kor története*, az Uránia kiadásában jelent meg, *46 földrajzi és történelmi előadás. A Magyarok történelme* c. művét németre is lefordították. *A legújabb kor története* és a *Nagy Képes Világtörténet* c. munkáknak társszerzője volt. Jelenleg egy terjedelmes történelmi tanulmányon dolgozik.

Csudnay Emil, főkonzul, szül. Budapest, 1884 nov. 16. Tanulmányainak befejezése után hosszú tanulmányutakat tett Német- és Franciaországban. A háború alatt a hadianyagokat gyártó vállalatokat vezette. 1923. Lettország képviselőt, mint konzul vette át, később főkonzullá lépett elő. 1924. kormánytanácsosi címmel tüntették ki. Jelentős tevékenységet fejt ki Magyarország és Lettország kereskedelmi kapcsolatának kimélyítésében.

Csukássy Elemér, festőművész, szül. Bpest, 1876 ápr. 7. A Képzőművészeti Akadémia elvégzése után Németországban hosszabb tanulmányutat tett, ahol főképpen a modern mestereket tanulmányozta. Hazatérve állandó

kiállítója lett a Múcsarnoknak. Mindig a modern irányzat felé törekedve igyekezett egyéniségét kifejezni. Művészetét széles, nagy formák és pasztellszerű színezés jellemzi. A modern irányba való haladásának egyik legmarkánsabb alkotását, az *Anya* c. képét a Fővárosi Múzeum vásárolta meg. Számos képe előkelő magyar magángyűjtők kezei között van. Nevezetesebb alkotásai: *Ónarckép*, *Szelelem*, *Búcsúsok*, *János evangélista*, *A kubi-kusok*, stb. A *Képzőművészeti Egyesület* tagja. A *Nemzeti Szalon* alapító tagja.

Csukássy Lóránt, ügyvéd, szül. Győr, 1888. okt. 14. Középiskoláinak elvégzése után jogot tanult a bpesti tud. egyetemen és 1912. jogtudori oklevelet nyert. Mint tartalékos huszárfőhadnagy végigküzdötte a háborút és a *Signum Laudis*, bronz vitéségi érem, sebesülési érem és a Károly-csapatkereszt kitüntetésekben részesült. 1919. ügyvédi oklevelet szerzett és megnyitotta ügyvédi irodáját. 1924. elvégezte a gazd. egyetemet és azóta gazd. és birtokügyekkel foglalkozik. Ügyésze a *Falu-szövetségnek*, a *Pátria Nőegyletnek* és még számos előkelő intézetnek, jogtanácsosa gr. Károlyi György, a Bábai Bay családnak, a premontrei prépostságnak stb., stb. Az Ügyvédi Kamara forgalmiadó kivető bizottságnak előadója. Beutazta egész Európát, kisebb jogi értekezéseket írt, gazd. kérdésekkel foglalkozik írásban és nyilvános előadásokon. Győr, Moson és Pozsony várege tb. ügyésze.

Csukási Mór, szül. Budapesten, 1879 nov. 26. A budapesti tud. egyetemen 1903. szerzte jogtudori oklevelét. 1906. avatták ügyvéddé. A háborút mint főhadnagy küzdötte végig. Megsebesült és megkapta a bronz, a kis- és nagyezüst érmet, a Károly-csapatkeresztet s a sebesülési érmet. Több szaklap és napilap közölte cikkeit. Nagy szerepet vitt a vasutasság mozgalmaiban, mint a Vasúti Fűtők Országos Szövetségének ügyésze és a Vontatás című szaklap szerkesztője. Mint büntetőjogász számos nagyobb bűnperben szerepelt védői minőségben. Főként kártérítési perek képviselőjével tette nevét ismertté, ezek között is közismert a néhai Molnár József világhírű magyar festőművész hagyatékának elhamvadásából és a Somogyi-Bacsó gyilkosságra vonatkozó film elkobzásából származó perek.

Csupor István (szentgyörgyvölgyi), min. tan., szül. Telki (Pest. m.), 1884. júl. 3. Középiskoláit Pozsonyban, egyet. tanulmányait Bpsten és Kolozsvárott végezte. Közigazgatási pályafutását 1906. Hont vármegyénél kezdte. 1908. mint főispáni titkár, állami szolgálatba lépett. 1914. a belügyminisztérium kihágási osztályába osztották be. 1926. az államrendőrségi osztály vezetőhelyettese lett. 1929 óta min. tanácsosi rangban a közjogi osztályt vezeti. A *Magyar Ornitológiai Szövetségnek* alelnöke, a *Nemzeti Vadász Véd-egylet* választm. tagja.

Csupor József, szfvi tanácsnok, szül. Budapest, 1872. Középiskolai és egyet. tanulmányainak befejezése után a bpesti egyetemen jogtudorrá avatták. 1895. lépett a fővárosi szolgálatába és működését a közoktatásügyi ügyosztályban kezdte meg. A hivatali ranglétrán gyorsan emelkedve a fővárosi közgyűlése 1913. tanácsnökká választotta meg és a katonai ügyosztály vezetésével bízta meg. A háború alatt rendkívüli nagy munkásságot fejtett ki a mozgósítással és a sorozásokkal kapcsolatos polgári hatósági hivatalos eljárások terén. A katonai ügyosztály éléről a közegészségi ügyosztályba ment át, ahol működésének 2 esztendőjére esett a közkörházi gyógyszerüzemek házikézelésbe való vétele, a kötelező ravatalozás intézményének életbeléptetése, végül a temetkezések községi kezelésbe vétele. 1918. a pénzügyi ügyosztály vezetését vette át, melyet rövid megszakítással közel 11 éven át vezetett. Ebben a minőségében különböző új adóemekkel pótolta a csökkenő közjöveldemeket, s a külföldi hitelezőkkel egyezségeket létesített a főváros szerződéses kötelezettségeinek halasztására. Nagy érdemeket szerzett az ideiglenes jellegű párisi és baseli, valamint 1925. az ostendei egyezség létrehozásában. Ezek az egyezségek eredményezték, hogy 1926. a főváros húszmillió dolláros kölcsönére főznál több előkelő külföldi pénzcsoport tett előnyös ajánlatot. Ez volt utolsó ténykedése a pénzügyi ügyosztályban, mert azután különleges megbizatással a helyettes alpolgármesteri teendőket látta el, mely besorozásában jelenleg is közmegelegedésre működik.

Csuppay Lajos, polg. leányisk. igazg., szül. Szentes, 1878 márc. 6. Középiskoláit szülővárosában, a főiskolát Budapesten végezte. 1900—1921. Kismartonban működött. 1926 óta, mint a soproni állami polgári leányiskola igazgatója fejt ki értékes pedagógiai tevékenységet. A *Frankenburg Irodalmi Kör* igazgató tanácsosa. Önálló művei: *Ausztriához csatolt területek közoktatási ügye és Sopron város ismertetése*.

Czabalay Kálmán, a Közmunkák Tanácsának alelnöke, szül. Putnok, 1875 nov. 1. Tanulmányainak befejezése és doktori oklevelének elnyerése után a honv. minisztérium kötelékébe lépett. 1895. a *Közmunkák Tanácsához* helyezték át. 1918. min. tanácsossá nevezték ki. 1921 óta az elnökhelyettesi ügykör teendőit végzi. A városfejlesztés, a fontosabb szociális és közegészségügyi kérdések megoldása érdekében jelentős tevékenységet fejtett ki. Erdemeiért számos elismerésben és kitüntetésben részesült.

Czajlik László (diószegi), h. államtitkár, szül. Bihardiószeg, 1861 jún. 6. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a nagyváradi jogakadémia hallgatója volt, majd állami szolgálatba lépett. 1914. min. tanácsos lett és szé-

kesfőv.-i pénzügyigazgatóvá nevezték ki. 1924. nyugdíjba vonult. 1918. magyar nemességet, majd h. államtitkári címet kapott. Budapest szföv. fogy. adóügyi szaktanácsadója. Törv.-hat. biz. tag. Több szakcikket és értekezést írt és egy könyve jelent meg *Sőradóra vonatkozó törvények és szabályok magyarázata* címmel (1912).

Czakó Elemér, h. államtitkár, a Kir. Magy. Egyetemi Nyomda főigazgatója, szül. Szolnokon 1876 dec. 16. Középiskoláit Szolnokon, egyetemi tanulmányait a párisi és a budapesti egyetem jogi és filozófiai szakán végezte. 1899—1901. szerezte doktori okleveleit. Az egyetemi könyvtárban kezdte közéleti pályáját, később az Iparművészeti Múzeumban teljesített szolgálatot. Később éveken át az Iparművészeti Iskola, utána a Nemzeti Múzeum igazgatója volt és 1917. a közoktatásügyi minisztériumban min. tanácsossá, majd h. államtitkárrá nevezték ki. Cz. évtizedek óta kitűnő művészeti érzékkel gazdona a tudományos és muzeális ügyeket. Jelenleg a *Kir. Magyar Egyetemi Nyomda* főigazgatója.

Czárán Zoltán (seprősi), földbirtokos, szül. Seprős, (Arad m.), 1877 jún. 2. Iskolai tanulmányainak befejezése után szüleinek seprősi birtokán gazdálkodott. Mint kitűnő lovas tette nevét ismeretessé. 1906-tól négy éven át Magyarország úrlovas sampionja lett. Számos nagy díjnak, többek között a nagy Alagi akadályversenynek 1907 és 1908-ban nyertese. 1910. a nagy alagi akadályversenyben történet szerencsétlen bukása óta birtokán gazdálkodik.

Czartoryski Jenő, orvos, szül. Budapest, 1896 ápr. 15. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol 1921. orvosi rendelőit nyitott. Párisban és Berlinben kozmetikai tanulmányokat folytatott és jelenleg, mint a kozmetikus orvosi kar egyik elismert tagja Bpsten működik.

Czegléd Mihály ny. megyei főügyész, szül. Hajduszoboszló, 1859 máj. 8. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a budapesti tud. egyetemen a jogot hallgatta. 1884. ügyvédi vizsgát tett. 1885. hajduszoboszlói városi t. főügyész volt. 1897. Hajdu vármegye főügyészévé választották. 1923. nyugalomba vonult. A *Mezőgazdasági Kamara* alelnöke. 1924. hitelszövetkezeti alelnök, majd elnök lett. Igazgatósági tagja a debreceni *Első Takaréknak*, elnöke a debreceni *Vásárpénztár* igazgatóságának. Gazdasági főtanácsosi kinevezését 1923. kapta. Cikkai a szaklapokban jelennek meg.

Czegléd Sándor, ref. lelkész, szül. Nádasdladány (Fejér m.), 1883 márc. 28. Középiskoláit és a teológiát Pápan végezte, ahol pappá szentelték. 1901. lelkészi, 1906. teológiai tanári oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után, mint lelkész Horvátországban, később Nagysallón működött. Öt éven át Pápan teológiai tanár volt, majd Győrben

lelkész és a tatai egyházmegyében esperes lett. Főiskolai gondnok, belmissziós lelkész, egyházkerületi tanácsbíró és püspökhelyettes főjegyző. Törv.-hat. biz. tag. Önálló művei: *Pál apostol exchatológiája*, *Hoseas*, *Kálvin János kisebb művei*, *Robertson beszédei*, *Bibliai kézikönyv*.

Czeisz Lajos, törvénytudó bíró, szül. Szabadkán, 1880 jún. 14. Középiskolái után a budapesti egyetemen végezte jogi tanulmányait, a kolozsvári tudományegyetemen 1903 jún. 13-án jogtudori oklevelet szerzett. 1903. lépett Szabadkán igazságügyi szolgálatba és fokozatosan járásbíróvá lépett elő. 1919. a Szabadkát megszálló szeb hadsereg a hűségeskü megtagadása miatt letartóztatta. Rövid fogság után kiszabadult, majd kiutasították. Budapestre menekült. Itt egy darabig a lakás-hivatal ügyésze, majd bírása volt. 1923. a budapesti büntetőtörvénytudó uszorabírósághoz helyezték át. 1925 óta a vádtanácsnál működik. Az utóbbi esztendők számos nagyobb bűnperének vádtanácsi tárgyalásán szerepelt előadóként.

Czekkel Ferenc, vm. t.-főorvos, szül. Eger, 1884 aug. 31. Középiskolai tanulmányainak befejezése után, a bpesti tud. egyetem hallgatója volt, ahol 1910. ovostudorrá is avatták. 1911. a berlini klinikákon működött. 1912-től Lipik (Szlavónia) vezető fűrdőorvosa volt. A háború kitörésekor katonai szolgálatra vonult be, de rövidesen orosz fogságba esett. 1918. sikerült hazaszöknie. Egerben folytatott magánorvosi gyakorlatot, ahol 1919. kórházi főorvossá lett. 1921. járási tisztiorvossá nevezték ki. 1926. megyei tisztifőorvossá lépett elő. Szaklapokban gyermekgyógyászattal foglalkozó tanulmányai jelentek meg.

Czenez János, festőművész, szül. Ostffyasszonyfa, 1885 szept. 2. Középiskolát Sopronban és Győrött, a Képzőművészeti Főiskolát Bpsten végezte, majd Hollandiában, Németországban és Olaszországban hosszabb tanulmányutat tett. Utazása alatt a régi mesterek művészetével foglalkozott. 1908. állított ki először a Múcsarnokban, 1913. a Múcsarnokban kiállított *Tükör előtt* c. képe feléje fordította a művészkörök figyelmét, melyre a Halmos-díjat kapta. 1918. a Rudics-díjat, 1921. a Társulat nagydíjat és 1922. a Benkő-díjat nyerte el. Kiváló alkotásai: *Marcella*, *Zöldben*, *Bárkák*, *Szabadban*, a Szépművészeti Múzeum tulajdonában vannak. Nagyobb alkotásai: *Vágy*, *Fűrdők*, *Korsóslány*, *Léda a hatyúval*, *Fekvő akt*, *Drapériák között*, *Vöröshajú nő*, *Fűrdés után*, *Fatime*. Egyike a legnagyobb aktfestőknek. Tompított színezési mód és erősen fejlett lírai kifejező készség jellemzik művészetét.

Czettler Jenő, egyet. ny. r. tanár, orsz. gyűl. képviselő, a képviselőház alelnöke. szül. Jászárokszállás, 1879. Középiskoláit Jászberényben, egyet. tanulmányait Bpsten és Berlinben végezte. 1901. a bpesti tudó-

mányegyetemen a jog- és államtudományok doktorává avatták. Tanulmányainak befejezése után 1901. a földművelésügyi minisztérium szolgálatába lépett és a közgazdasági osztályon nyert beosztást. Előadója volt a földterhermentesítés és mezőgazdasági hitelügy rendezésére megindított akciónak és résztvett a cseléd- és munkástörvény kodifikációs munkálataiban. 1908. nagyobb külföldi tanulmányútra küldték. Hazatérve, a Magyar Gazdaszövetséghez rendelték. A háborúban tagja volt a hadseregfőparancsnokság és a hadügyminisztérium mellé szervezett legfőbb gazdasági tanácsnak. 1918. a bpesti tud. egyetemen a mezőgazdasági szociálpolitika m.-tanárává képesítették. Az Állatorvosi Főiskolán a közgazdaságtan és a nemzetgazdaságtan előadója volt. A Hadikormány idején földművelésügyi államtitkár lett, de állását a forradalom kitörése miatt nem foglalhatta el. A kommün alatt vidékre menekült. 1919. a közgazdasági egyetem ny. r. tanárává nevezték ki. Az 1924—25. tanévben a közgazdasági kar dékánja volt. 1920 óta a parlamentben a jákóhalmi kerületet képviseli. Egyik alelnöke a képviselőháznak. Széleskörű és jelentős szakirodalmi munkásságot fejtett ki. Munkáiban főleg szociálpolitikai, mezőgazdasági és népoktatási kérdésekkel foglalkozik. Főbb művei: *A német agrárkrízis és a gabonavám, A magyar ifjúság szociális feladatai, A falu kultúrképessége és a falusi kultúra védelme, A tanyai település és tanyái központok, A kereskedelmi politika világtörténelmi jelentősége a XX. században, A szabadtanítás szervezete Magyarországon, A mezőgazdasági munka hatása a fiatalok kriminalitásának csökkentésére, Népfőiskolák, A szocialisták agrárprogramja, A hadirokkantak telepítése Magyarországon, A földművelő Magyarország és a világháború, Közélelmezésünk a háború után, A rokkanttelepítés Ausztriában és Németországban, Innere Kolonisation in Ungarn, A svéd főiskolák, Magyar mezőgazdasági szociálpolitika* (az Akadémia által ki-tüntetve), stb. 1918 óta a Magyar Gazdaszövetség igazgatója. A kommün után értékes munkásságot fejtett ki a szövetség újjáépítésében.

Czigány Dezső, festőművész, szül. Budapest, 1883 jún. 1. A müncheni festőakadémiának, majd Hollósy Simonnak volt tanítványa. Később Nagybányán, majd Párisban folytatott tanulmányokat. 1902 óta szerepel műveivel a fővárosi kiállításokon. Különösen önarcképei, aktfestményei és arcképei találtak nagy tetszésre. *Önarcképe és Ady Endre arcképe* a főváros, *Hollósy Géza arcképe* a Budapesti Újságírók Egyesületének birtokában van.

Czizler István (egerszalóki), ügyvéd, szül. Bpest, 1889 jan. 23. Középkiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol összes vizsgáit kitüntetéssel tette le. Jogtudori és ügy-

védi oklevelet Budapesten szerzett. Párisban francia nyelvmesteri vizsgát tett. A háborúban kifejtett közjótékonyági működéséért a II. oszt. polg. hadiérdemkeresztel tüntették ki. Bpsten ügyvédi gyakorlatot folytat. Napilapokban és szaklapokban több adóügyi, jogi és gazdasági cikket írt. Önálló munkája: *A fiatalok büntethetőségének előfeltételei*. A közélet, különösen a közjótékonyág terén szerzett érdemeinek elismeréséül a kormányzó a magy. kir. kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki.

Czillingér József, főszolgabíró, szül. Sütő, 1883 jún. 12. Középkiskoláit Győrött, az egyetemet Bpsten végezte, ahol államtud. oklevelet szerzett. Tanulmányainak befejezése után Sopronmegyénél kezdte működését. 1913. főispáni titkár lett. A háború alatt mint hadnagy harctéri szolgálatot teljesített és több kitüntetésben részesült. Jelenleg mint a soproni járás főszolgabírája működik. Számos egyesület vezetőségi tagja. Különösen népművelési és testnevelési téren tevékenykedik.

Czingraber Lajos, prépost-kanonok, szül. Szakony, 1847 aug. 14. Tanulmányainak befejezése után 1872. pappá szentelték. Eleinte különböző vidéki városokban működött, majd 1881—1907. miklóshalmi plébános volt. Ez idő alatt megszervezte a hitközséget, megalapította a *Katolikus Kört*, ifjúsági könyvtárt létesített, ugyanott óvodát és leányiskolát építtetett. 1904. a magyarvári kerület esperese lett, az 1905. felépült új templom létesítése nevéhez fűződik. Ezen munkájáért pápai titkos kamarássá nevezték ki. A templom falán ma márvány emléktábla örökíti meg nevét. 1907. mint kerületi esperes a mosoni plébániát foglalta el, ahol megalapította a Mária Kongregációt, a *Hitelszövetkezetet* és számos kulturális egyesületet. 1910. a szobranci c. prépostsággal tüntették ki. 1913. újjáépíttette a mosoni templom tornyát. 1915. Magyarország hódoló felvonulásában, mint Moson vármegye kiküldöttje, a király előtt megjelent. 1916. a háború alatti munkálkodásáért elismerő oklevelet kapott. 1917. a II. oszt. polg. hadiérdemkeresztel tüntették ki. 1918. a király győri kanonokká nevezte ki és 1918. bevonult a győri székeskáptalanba. 1919. a fegyelmi tanács elnöke és 1920. belvárosi plébános lett. 1926. fősperessé nevezték ki. 57 évi odaadó lelkipásztori működés után, ma Győr város társadalmi és egyházi életének közszeretőben álló tagja. A Győr egyházmegyei nyomda vezérigazgatója. 43 éven át tagja volt a vármegyei törv.-hat. bizottságnak.

Czipoth Géza, ev. lelkész, szül. Martonhelyen, 1882 aug. 21. Iskolai tanulmányait Sopronban és a jénai egyetemen végezte. Működését Vadosfán kezdte, majd Pápan II. püspöki lelkész, később Szentgotthárd lelkésze lett. 1929. Szombathely lelkészévé választották. Egyházkerületének gyámpénztárnoka

és választmányi tagja. Számos kulturális intézmény létesülése fűződik nevéhez. A *Harangzó* c. lap szerkesztője, azonkívül értékes irodalmi munkásságot fejt ki.

Cziráky Antal (gróf, ciráki és dénesfalvi), földbirtokos, v. főrendiházi tag, szül. 1850 júl. 12. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetem jogi karának hallgatója volt. 1880. császári és kir. kamarássá nevezték ki 1902 óta belső titkos tanácsos.

Cziráky György (gróf, ciráki és dénesfalvi), nagybirtokos, volt nemz.-gyűl. képviselő, szül. Sárosd, 1885 máj. 9. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a nagyváradi gazd. akadémia hallgatója volt. Birtokainak kezelése mellett Vas m. közeletében is jelentős szerepet tölt be. Ellenforradalmi tevékenysége miatt Csornán halálra ítélték és csak súlyos nehézségek árán szabadult az ítélet végrehajtása elől. A rend helyreállításakor a *Ker. Nemzeti Egyesülés* tagjai sorába állott. Az első nemzetgyűlésben pártunkívüli legitimista programmal a celldömölki kerületet képviselte. Törv.-hat. bizottsági tag.

Cziráky József (gróf, ciráki és dénesfalvi), nagybirtokos, felsőházi tag, szül. Sárosd 1883. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint jogtudorrá avatása után birtokainak kezelését vette át. 1907. Sopron vm. törv.-hat. bizottságának tagja lett. 1911. a főrendiház tagjai sorába került. Bejárta egész Európát, Kisázsiaát és Afrika egy részét. A háború alatt huszárszázadosi rangban harc-téri szolgálatot teljesített. Hadiérdemeit számos kitüntetéssel jutalmazták. 1917. Sopron város és vmegye főispáni székét foglalta el. 1920. Nyugatmagyarország kormánybiztosává és Vas megye főispánjává nevezték ki. Nyugatmagyarország megmentése érdekében nagy munkásságot fejtett ki. 1922. a szombathelyi kerület pártunkívüli keresztény legitimista programmal nemzetgyűlési képviselőjévé választotta. Cs. és kir. kamarás, aranysarkantyús vitéz, a királyi család magyarországi ingatlanainak kezelője. A felsőház tagja. A Sopron vm. *Gazdasági Egyesületnek* volt elnöke.

Cziráky László (gróf, ciráki és dénesfalvi), nagybirtokos, a felsőház tagja, szül. Dénesfa, 1876 márc. 29. A jogtudori oklevél megszerzése után diplomáciai szolgálatba lépett. Hosszabb-rövidebb ideig a Vatikánnál, Berlinben, Szentpétervárott és Washingtonban teljesített szolgálatot. A háború kitörésekor hazatért és huszárcapitányi rangban ment ki a harctérre, ahol súlyosan megsebesült. Felépülése után ismét diplomáciai szolgálatot vállalt és a konstantinápolyi követségben nyert beosztást. Rövid idővel később megvált a diplomáciai pályától és lovasbe-

rényi hitbizományi birtokainak kezelését vette át. Felsőházi taggá az örökös-jogú főrendi családok választották meg.

Czirfusz Viktorin, zárdafőnök, az esztergomi *Ferences Internátus* és a *Collégium Seraphicum* igazgatója, szül. Pápa, 1889 jún. 26. Teológiai tanulmányait Pozsonyban végezte. Évekig Kiskanizsán volt lelkész, majd Székesfehérváron hitoktató. Andócsón, a híres búcsújáró helyen, zárdafőnök és plébános lett. 1927. Esztergomba került, ahol a kettős fiúinternátus igazgatója. Jelentős az egyházi irodalomban kifejtett munkálkodása. Őt imakönyvet szerkesztett. Cz. szervezte meg az esztergomi szegényügyi akciót.

Czitó Győző, jószágigazgató, szül. Kassa, 1869 ápr. 22. Középiskoláit és a gazdasági akadémiát Kassán végezte, majd mint gazdasági gyakornok Kishéren állami szolgálatba lépett. 1923 óta a gödöllői Korona-uradalom jószágigazgatója. Működése alatt a háború és forradalmak alatt lerombolt Korona-uradalmat ismét régi állapotába állította vissza. Az elhanyagolt földeket rendbehozatta, a leromlott állatállományt kicseréltette, úgyhogy ma a Korona-uradalom a háború előtti állapotát is felülmúlja. Mint mezőgazdasági szakíró értékes működést fejt ki. A gödöllői társadalmi életnek jelentékeny tagja. A *Köz-művelődési Egyesület* és az *Egészségügyi Tanács* alelnöke, az ág. hitv. ev. egyházmegye gyámintézetének elnöke, Iklód község egyházi felügyelője, a közs. képv. test. tagja.

Czóbel Béla, festőművész, szül. Budapest, 1883. szept. 4. Nagybányán, majd Münchenben, később Párisban folytatott művészeti tanulmányokat. 1903. *Ónarckép* c. művével vett részt először a bpesti kiállításokon. A poszt-impressionista törekvések magyarországi meghonosítója és a *Nyolcak* festőcsoportjának egyik alapítója. Alkotásaival külföldön is nagy sikert aratott.

Czobor Imre (nemespanni), ny. főispán, szül. Verebély, 1883 febr. 5. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetemen jogtudorrá avatták. Közigazgatási pályafutását Hont m. kötelékében kezdte meg. 1919. Heves, Nógrád és Hont megyék kerületi kormánybiztos lett, 1920. Komárom és Esztergom vármegyék, valamint Komárom város főispánjává nevezték ki. 1923. megvált hivatalától és a közszeretől is teljesen visszavonult.

Czukur László, gyógyszerész, szül. Szentest, 1886 máj. 29. Középiskoláit szülővárosában, az egyetemet Bpsten végezte, ahol gyógyszerészi oklevelet nyert. 1913. a bpesti *Apostol*-gyógyszertár tulajdonosa lett. A háború alatt egészségügyi szolgálatot teljesített. Számos szakegyesület vezetőségi tagja.